

จังหวัดสมุทรสาคร พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น

A Study on Thai Frozen Chicken Export to Japan

ป/พ.

๖๖๖๖๖

๖๖๖๖๖

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน.....๖๖๖๖๖

วัน เดือน ปี.....

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

พ.ศ. ๒๕๔๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

การศึกษาการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น

A Study on Thai Frozen Chicken Export to Japan

ของ

นางสาววิไลวรรณ ปฤษฎาภรณ์รังษี

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

ว.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2540

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

7/พ.ค./40

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รังสรรค์ โนชัย)

กรรมการปัญหาพิเศษ

7/พ.ค./40

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริจรยา เครือวิริยะพันธ์)

หัวหน้าภาควิชา

7/พ.ค./40

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริจรยา เครือวิริยะพันธ์)

รฟ.

๑๖๓๕๓
๒๕๔๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของลิขสิทธิ์ในการนำไปใช้

21 ส.ค. 2540

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การศึกษาการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น

โดย : นางสาววิไลวรรณ ปฤษณภาณุรังษี

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

สาขาวิชาเอก : บริหารธุรกิจเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ : 7.../พ.ศ. 40

(รังสรรค์ โนชัย)

สินค้าไก่สดแช่แข็ง นับเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยประเภทหนึ่ง เนื่องจากทำรายได้ให้กับประเทศได้เป็นจำนวนมาก โดยมีปริมาณการส่งออกในปี พ.ศ. 2538 ถึง 150,425 ล้านบาท และในจำนวนนี้มีการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นในปริมาณมากที่สุด จึงนับได้ว่าประเทศญี่ปุ่นเป็นตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งที่สำคัญของประเทศไทยในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าในระยะหลังการส่งออกของประเทศไทยจะมีการชะลอตัวลง เนื่องจากประสบปัญหาด้านต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันประเทศจีนก็เริ่มมีการส่งออกไก่สดแช่แข็งแข่งขันกับประเทศไทยมากขึ้นและนับเป็นคู่แข่งที่สำคัญที่สุด เนื่องจากประเทศจีนได้เปรียบในด้านต้นทุนการผลิตซึ่งส่งผลให้ราคาส่งออกต่ำกว่าประเทศไทย และมีแนวโน้มว่าประเทศญี่ปุ่นจะให้ความสนใจในการนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศจีนมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ เพื่อศึกษาภาวะการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาซึ่งได้จากการค้นคว้าและรวบรวมเอกสารจากแหล่งต่าง ๆ สำหรับการศึกษาส่วนแบ่งการตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่นจะเป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยนำแบบจำลองส่วนแบ่งทางการตลาดมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ และสุดท้ายคือการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า การผลิตไก่สดแช่แข็งเพื่อส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นนั้น ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปชิ้นส่วนชำแหละลดกระดุก เนื่องจากเป็นที่ต้องการของตลาดนี้มาก เอกสารนี้เก็บเอกสารที่ส่งในวันเสาร์สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตเห็นไปเซปรีเอชันดำเนินการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และถ้าหากเปรียบเทียบการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยกับประเทศคู่แข่งอื่น ๆ เช่น ประเทศจีน บราซิล และสหรัฐอเมริกา พบว่าประเทศไทยยังมีต้นทุนในการผลิตไก่เพื่อการส่งออกที่สูงกว่าประเทศเหล่านี้ รวมถึงปัญหาการกีดกันการนำเข้าไก่สดแช่แข็งไปประเทศญี่ปุ่นที่ต้องเสียภาษีในอัตราสูง ซึ่งนับว่าเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่นมีปริมาณลดลง และจากการวิเคราะห์ส่วนแบ่งทางการตลาดของประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่นเทียบกับประเทศจีน โดยใช้ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2533-2535 และปี พ.ศ. 2536-2538 พบว่าผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งทางการตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่นลดลง ซึ่งเป็นผลมาจากการขยายขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น ร้อยละ 513.18 และเป็นผลมาจากการแข่งขันลดลง ร้อยละ 413.18 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับประเทศจีน พบว่าประเทศจีนได้ประโยชน์ทั้งด้านการขยายขนาดของตลาดและด้านการแข่งขัน คือมีผลมาจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น ร้อยละ 18.13 และเป็นผลมาจากการแข่งขันเพิ่มขึ้น ร้อยละ 81.87 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด ซึ่งจะเห็นว่าประเทศไทยได้สูญเสียประโยชน์ในการส่งออกไก่สดแช่แข็งให้กับประเทศจีนไปส่วนหนึ่ง

จากผลการศึกษาการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น ทำให้ได้ข้อเสนอนี้ คือผู้ผลิตควรมีการควบคุมดูแลในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานในการผลิตให้ตรงกับมาตรฐานที่ประเทศญี่ปุ่นกำหนด ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลควรให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่เพื่อให้ต้นทุนการผลิตลดลง มีการเจรจาต่อรองทางการค้าเพื่อลดภาษีนำเข้า รวมทั้งมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันการส่งออกโดยปรับปรุงด้านราคาและพัฒนาสินค้าให้เป็นไปตามความต้องการของตลาด ซึ่งจะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยเป็นที่ยอมรับของประเทศญี่ปุ่นมากขึ้นในอนาคต

คำนิยาม

การศึกษาและเรียบเรียงปัญหาพิเศษฉบับนี้สามารถสำเร็จลงได้ด้วยการควบคุมดูแลและการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก ผศ. รังสรรค์ โนชัย อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งจาก ผศ. ศิริจรรยา เครือวิริยะพันธ์ กรรมการปัญหาพิเศษ ซึ่งทำให้การศึกษารั้งนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วยและขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่ ที่เอื้อเฟื้อด้านทุนทรัพย์และให้กำลังใจเสมอมา และท้ายนี้ขอขอบคุณ คุณกำจัด ชัยมณี แห่งสมาคมผู้ผลิตไก่ที่เอื้อเฟื้อด้านข้อมูล จนกระทั่งสำเร็จเป็นรูปเล่มได้อย่างสมบูรณ์

วิไลวรรณ ปฤษฎาณูรังษี

พฤษภาคม 2540

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
ขอบเขตของการศึกษา	6
การตรวจเอกสาร	7
วิธีการศึกษา	8
บทที่ 2 สภาพการผลิตไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย	10
การผลิตไก่สดแช่แข็งเพื่อการส่งออก	10
ต้นทุนการผลิต	11
ธุรกิจการฆ่าชำแหละและแปรรูป	12
ขั้นตอนการผลิตไก่สดแช่แข็ง	14
ประเภทของไก่สดแช่แข็งที่ทำการส่งออก	15
หลักการส่งออกเรื่องคุณภาพและมาตรฐาน	17
ปัญหาด้านการผลิตและการตลาดไก่สดแช่แข็ง	19
ปัญหาด้านการผลิต	19
ปัญหาด้านการตลาด	20
บทที่ 3 สภาพการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย	23
สภาพการส่งออกทั่วไป	23
ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ	25
ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป	25
ประเทศฮ่องกง	28
ประเทศในกลุ่มตะวันออกกลาง	28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ประเทศคู่แข่งที่สำคัญ	29
ประเทศสหรัฐอเมริกา	29
ประเทศบราซิล	30
ประเทศจีน	30
บทที่ 4 สภาพตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่น	31
อัตราการบริโภคเนื้อไก่ของประเทศญี่ปุ่น	31
การนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศไทย	32
เปรียบเทียบการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยและประเทศคู่แข่ง	33
ปริมาณ	33
ราคา	34
ส่วนแบ่งตลาด	36
อุปสรรคในการส่งออก	37
โอกาสในการส่งออก	39
ปัญหาการส่งออกไก่สดแช่แข็งไปประเทศญี่ปุ่น	40
ปัญหาการกีดกันทางการค้า	41
ปัญหาด้านต้นทุนการผลิตเนื้อไก่	42
การวิเคราะห์ทางสถิติ	42
การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งของ	43
ประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่น	
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	47
สรุป	47
ข้อเสนอแนะ	49
เอกสารอ้างอิง	51
ภาคผนวก	54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ปริมาณและมูลค่าสินค้าส่งออกที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2530-2538	2
2	ปริมาณและมูลค่าส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2524-2538	3
3	ปริมาณและมูลค่าส่งออกไก่สดแช่แข็งแยกตามรายประเทศผู้นำเข้า ปี พ.ศ. 2536-2538	4
4	กำลังการผลิตไก่สดแช่แข็ง ปี พ.ศ. 2538	13
5	ร้อยละของส่วนของไก่ที่ส่งออกจากปริมาณซากไก่ทั้งตัว	18
6	ปริมาณ มูลค่า และราคาส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2524-2538	24
7	ปริมาณการส่งออกและสัดส่วนของปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็งของ ประเทศไทยแยกตามรายประเทศผู้นำเข้า ปี พ.ศ. 2536-2538	26
8	อัตราการบริโภคเนื้อไก่ในประเทศญี่ปุ่น ปี พ.ศ. 2523-2533	32
9	ปริมาณการนำเข้าไก่สดแช่แข็งของประเทศญี่ปุ่นจากประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2533-2538	33
10	ปริมาณการนำเข้าไก่สดแช่แข็งของประเทศญี่ปุ่นจากแต่ละประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. 2533-2538	34
11	เปรียบเทียบราคาไก่สดแช่แข็งที่ประเทศญี่ปุ่นนำเข้าจากประเทศต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2527-2536	35
12	เปรียบเทียบราคาไก่สดแช่แข็งที่ประเทศญี่ปุ่นนำเข้าจากประเทศต่าง ๆ ปี พ.ศ. 2535	36
13	ร้อยละของส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งแยกตามรายประเทศที่สำคัญ ในประเทศญี่ปุ่น ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2537	37
14	อัตราภาษีนำเข้าไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อถอดกระดูกและประเภท เนื้อติดกระดูกของประเทศญี่ปุ่น	41
15	ปริมาณการนำเข้าไก่สดแช่แข็งของประเทศญี่ปุ่นจากประเทศไทย และประเทศจีน ระหว่างปี พ.ศ. 2533-2535 และปี พ.ศ. 2536-2538	43

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่น ระหว่างปี พ.ศ. 2533-2535 และปี พ.ศ. 2536-2538	44
17	ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยและประเทศจีนในประเทศญี่ปุ่น	45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ขั้นตอนการผลิตไก่สดแช่แข็ง	16
2	ส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่น ปี พ.ศ. 2535 และปี พ.ศ. 2537	38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

ในปัจจุบันการส่งออกสินค้าเกษตรกรรม นับได้ว่าเป็นมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย เนื่องจากสามารถทำรายได้ให้กับประเทศได้เป็นจำนวนมาก โดยสังเกตได้จากสินค้าส่งออกสำคัญ of ประเทศไทย ล้วนผลิตมาจากภาคเกษตรกรรมทั้งสิ้น ตัวอย่างสินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ กุ้งสดแช่แข็ง ปลาหมึกสดแช่แข็ง อาหารทะเลกระป๋อง สับปะรดกระป๋อง และไก่สดแช่แข็ง จะเห็นได้ว่าสินค้าเกษตรกรรมเหล่านี้มีมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี โดยมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งเพิ่มขึ้นจาก 5,666 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2530 เป็น 50,386 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2538 มูลค่าการส่งออกปลาหมึกสดแช่แข็งเพิ่มจาก 4,156 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2530 เป็น 7,175 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2538 และมูลค่าการส่งออกอาหารทะเลกระป๋อง เพิ่มจาก 13,220 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2530 เป็น 33,218 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2538 สำหรับส่วนของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องและไก่สดแช่แข็งในระยะแรกมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ต่อมาในระยะหลังได้มีการชะลอตัวและมีแนวโน้มของมูลค่าการส่งออกที่ลดลงตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา (ตารางที่ 1)

เนื่องจากไก่สดแช่แข็งนับเป็นสินค้าออกที่สำคัญแต่ต้องประสบกับปัญหาทางด้านปริมาณและมูลค่าการส่งออกที่ลดลง โดยในอดีตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524-2535 ปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 20.20 ต่อปี ขณะที่อัตราการขยายตัวในการส่งออกไก่สดแช่แข็งของทั่วโลกมีอัตราประมาณร้อยละ 10.00 ต่อปี เท่านั้น (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , 2539) โดยที่มูลค่าการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยเพิ่มจาก 1,186 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2524 เป็น 10,399 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2535 แต่เมื่อถึงปี พ.ศ. 2536 มูลค่าการส่งออกกลับลดลงมาเป็น 8,886 ล้านบาท (ตารางที่ 2) และเมื่อพิจารณาปริมาณและมูลค่าส่งออกไก่สดแช่แข็งแยกตามรายประเทศผู้นำเข้า พบว่าประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มี การนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศไทยมากที่สุด โดยมูลค่าการส่งออกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536-2538 มีมูลค่าการส่งออกถึง 6,878 ล้านบาท 7,572 ล้านบาท และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่บนเว็บไซต์โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 ปริมาณและมูลค่าสินค้าส่งออกที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2530-2538

ปี พ.ศ.	กุ้งสดแช่แข็ง		ปลาหมึกสดแช่แข็ง		อาหารทะเลกระป๋อง		สับปะรดกระป๋อง		ไก่สดแช่แข็ง	
	ปริมาณ (เมตริกตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (เมตริกตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (เมตริกตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (เมตริกตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (เมตริกตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2530	33,493	5,666	61,491	4,156	227,189	13,220	259,806	3,729	81,905	4,020
2531	49,810	9,698	58,784	3,693	281,914	18,931	341,414	4,675	95,784	4,870
2532	70,208	15,689	69,224	5,250	311,286	19,987	345,248	4,400	108,089	5,884
2533	84,724	20,454	62,389	4,578	321,028	21,826	398,319	5,524	138,945	7,590
2534	121,240	26,680	60,719	5,340	376,507	26,161	417,669	7,264	164,176	10,276
2535	140,006	31,564	59,587	5,248	344,833	24,616	490,062	8,250	174,829	10,399
2536	148,864	37,988	58,295	5,868	394,398	25,940	503,194	7,195	157,081	8,886
2537	199,097	49,057	60,209	7,056	417,527	32,091	701,547	6,522	153,043	9,854
2538	174,989	50,386	55,327	7,175	369,013	33,218	407,345	5,631	150,425	9,694

ที่มา : (กระทรวงการคลัง , 2539)

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทย ปี พ.ศ. 2524-2538

ปี พ.ศ.	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2524	26,769	1,187
2525	33,217	1,310
2526	22,926	946
2527	34,217	1,420
2528	37,840	1,468
2529	64,796	3,121
2530	81,905	4,020
2531	95,784	4,870
2532	108,089	5,884
2533	138,945	7,590
2534	164,176	10,276
2535	174,829	10,399
2536	157,081	8,886
2537	153,043	9,854
2538	150,425	9,694

ที่มา : (กระทรวงการคลัง , 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าส่งออกไก่สดแช่แข็งแยกตามรายประเทศผู้นำเข้า
ปี พ.ศ. 2536-2538

ประเทศ	พ.ศ. 2536		พ.ศ. 2537		พ.ศ. 2538	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
ญี่ปุ่น	124,002	6,878	119,730	7,572	115,714	7,609
เยอรมนี	10,970	1,034	12,054	1,183	9,675	847
ฮ่องกง	5,152	98	3,662	70	4,360	99
สิงคโปร์	5,181	246	5,610	298	5,958	332
จีน	3,380	58	3,693	68	3,665	75
เนเธอร์แลนด์	3,731	317	3,520	372	3,217	265
เบลเยียม	302	26	192	15	156	10
คูเวต	1,168	57	388	22	961	57
สวิตเซอร์แลนด์	472	26	469	28	698	43
ซาอุดีอาระเบีย	230	12	234	13	670	40
สหรัฐอเมริกา	624	32	198	11	596	36
อื่นๆ	1,869	102	3,293	202	4,755	281
รวม	157,081	8,886	153,043	9,854	150,425	9,694

ที่มา : (กระทรวงการคลัง , 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7,609 ล้านบาท ตามลำดับ (ตารางที่ 3) จึงนับได้ว่าประเทศญี่ปุ่นเป็นตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งที่สำคัญตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ส่วนตลาดที่สำคัญรองลงมา ได้แก่ ประเทศเยอรมนี สิงคโปร์ เนเธอร์แลนด์ ฮองกงจีน กูเวต และสวีเดน โดยที่ปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น มีประมาณร้อยละ 80.00 ประเทศสหภาพยุโรป ร้อยละ 10.00 ประเทศสิงคโปร์ร้อยละ 3.00 ประเทศฮ่องกงร้อยละ 2.00 และอื่น ๆ อีก ร้อยละ 5.00 ของปริมาณการส่งออกรวม (กระทรวงพาณิชย์ , 2538) และจากการที่ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นตลาดหลักในการส่งออกไก่สดแช่แข็งได้ประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจถดถอย และกำลังการซื้อของผู้บริโภคลดลง จึงได้มีการชะลอการนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศไทย และเปลี่ยนไปนำเข้าจากประเทศจีนซึ่งมีราคาถูกกว่าของประเทศไทย ส่งผลให้สัดส่วนการส่งออกไก่สดแช่แข็งในตลาดญี่ปุ่นลดลง ส่วนตลาดอื่น ๆ เช่น ตลาดของประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป ตะวันออกกลาง และสิงคโปร์ มีการส่งออกค่อนข้างคงที่ ดังนั้นรายการส่งออกโดยรวมจึงมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา นอกจากประเทศไทย จะประสบปัญหาทางการแข่งขันจากประเทศผู้ผลิตรายอื่น ๆ เช่น ประเทศจีน สหรัฐอเมริกา บราซิล ที่ได้เปรียบในด้านต้นทุนการผลิต ทำให้ประเทศคู่แข่งมีความสามารถในการเพิ่มผลผลิตทั้งปริมาณและคุณภาพได้มากขึ้นแล้ว ในทางตรงกันข้ามประเทศไทยยังประสบปัญหาทางด้านต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น (วิพิชญ์ , 2537 : 56) รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ในการนำเข้าไก่สดแช่แข็งของประเทศญี่ปุ่นอีกด้วย

การศึกษานี้จะอธิบายถึงสภาวะการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น โดยจะศึกษาตั้งแต่ภาวะการผลิตและการตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย โดยเฉพาะการศึกษาถึงแนวโน้มของปริมาณการส่งออก ส่วนแบ่งการตลาด และสภาพการแข่งขันการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่นแล้วนำมาวิเคราะห์ปัญหาในการส่งออก สรุปผล เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาภาวะการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น
2. เพื่อศึกษาส่วนแบ่งทางการตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่น
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปริมาณและมูลค่าการส่งออก ตลอดจนสภาพการผลิตไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย ที่ส่งเข้าไปจำหน่ายในประเทศญี่ปุ่น
2. ทำให้ทราบถึงส่วนแบ่งทางการตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย ที่ส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่น รวมทั้งสภาพการแข่งขันของประเทศคู่แข่งเพื่อจะนำผลการศึกษามาพัฒนาการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยและสามารถนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษา

เป็นการศึกษาภาวะการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย โดยศึกษาถึงปริมาณการส่งออก มูลค่าการส่งออก ส่วนแบ่งทางการตลาด และสภาพการแข่งขันการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศที่นำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศไทยมากที่สุด คือ ประมาณร้อยละ 80.00 ของปริมาณการส่งออกรวม โดยใช้ข้อมูลเพื่อทำการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2533-2538

การตรวจเอกสาร

ไพโรจน์ ธีรชนพฤทธิ (2535) ได้ศึกษาภาวะการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปประเทศยุโรป พบว่าจากเดิมประเทศญี่ปุ่นเป็นตลาดหลักไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยแต่ในระยะหลังประสบกับคู่แข่งประเทศต่าง ๆ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศบราซิล เป็นต้น และระเบียบข้อบังคับ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในการนำเข้าของประเทศญี่ปุ่น พร้อมทั้งการกีดกันการนำเข้าไก่สดแช่แข็ง ทำให้ภาวะการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปยังตลาดญี่ปุ่นมีแนวโน้มที่ลดลง จึงได้มีการแสวงหาตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งทางด้านประชาคมยุโรปทดแทน ซึ่งจะเห็นได้ว่า ตลาดประชาคมยุโรปเป็นตลาดนำเข้าไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยที่สำคัญในอนาคต กล่าวคือ ปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปยังประชาคมยุโรปมีถึง ร้อยละ 11.00 ของการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยทั้งหมด และแนวโน้มตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 143.00 ต่อปี เนื่องจากความต้องการขยายตัวเพิ่มขึ้นและจากการที่ราคาไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยมีราคาถูกกว่า รวมทั้งมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์มากขึ้น ทำให้สามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งทั้งในประชาคมยุโรปเองและจากคู่แข่งนอกระบบประชาคมยุโรปทำให้โอกาสในการส่งออกไปยังยุโรปตะวันออกโดยผ่านประชาคมยุโรปก็จะมีมากขึ้นด้วย ในขณะเดียวกันประเทศไทยจะต้องมีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อให้ต้นทุนต่อหน่วยลดลงและมีการแปรรูปให้ตรงกับความต้องการของตลาดเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบการนำเข้าของประชาคมยุโรป เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อถือและขยายตลาดต่างประเทศให้เพิ่มมากขึ้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2537) ได้ศึกษาผลกระทบจากค่าธรรมเนียมนิคมพิเศษต่อธุรกิจการเลี้ยงสัตว์ พบว่าการผลิตไก่สดแช่แข็งเพื่อส่งออก มีต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากที่ควรจะเป็น เนื่องจากการเก็บค่าธรรมเนียมนิคมพิเศษวัตถุดิบอาหารสัตว์นำเข้าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533-2536 (ม.ค.-มิ.ย.) รวม 445 ล้านบาท หรือตันละ 808 บาท และจากการที่ต้นทุนการผลิตไก่สดแช่แข็งเพื่อการส่งออกสูงขึ้นดังกล่าว ทำให้ศักยภาพในการส่งออกลดลง การกำหนดราคาขายแข่งขันกับประเทศผู้ส่งออกอื่น ๆ ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแข่งขันกับไก่สดจากประเทศจีน สหรัฐอเมริกา และบราซิล ซึ่งมีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า อีกทั้งบางประเทศยังมีการสนับสนุนการส่งออกอีกด้วย ในขณะที่การผลิตและการส่งออกของไทยไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ทำให้ประเทศไทยอยู่ในฐานะเสียเปรียบในด้านราคาส่งออกที่สูงกว่าของคู่แข่ง ซึ่งหากการผลิตไก่สดเพื่อการส่งออกไม่สามารถลดต้นทุนการผลิตในส่วนของค่าธรรมเนียมพิเศษในการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ได้ อนาคตการส่งออกไก่สดแช่แข็งไปขายแข่งขันในตลาดโลกคงจะไม่ราบรื่นเหมือนในอดีตที่ผ่านมา

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2538) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการผลิต การตลาดไก่เนื้อ โดยวิเคราะห์ทางด้านอุปสงค์อุปทานของไก่สดแช่แข็งและเน้นถึงการวิเคราะห์ตลาดไก่สดแช่แข็งในระดับส่งออก โดยเฉพาะตลาดญี่ปุ่น ซึ่งประเทศไทยมีการส่งออกไปเป็นปริมาณมากที่สุด โดยอาศัยแบบจำลองในรูปแบบของ logarithm และใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาในช่วงปี พ.ศ. 2520-2536 ผลการวิเคราะห์อุปทานการส่งออก พบว่าค่าความยืดหยุ่นของปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยเทียบกับราคาส่งออกมีค่าเท่ากับ 3.32 ในขณะที่ผลการวิเคราะห์อุปสงค์ของประเทศญี่ปุ่น พบว่าค่าความยืดหยุ่นของปริมาณการนำเข้าไก่สดแช่แข็งของประเทศญี่ปุ่นจากประเทศไทยเทียบกับราคานำเข้าจากประเทศไทย มีค่าเท่ากับ 3.25 ดังนั้นนโยบายทางด้านราคาที่รัฐบาลควรใช้ คือ นโยบายและมาตรการในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันราคาส่งออกให้สูงขึ้น โดยการหาทางลดต้นทุนการผลิตไก่เนื้อ โดยเฉพาะด้านอาหารสัตว์ รวมทั้งการให้คืนภาษีและค่าธรรมเนียมนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ใช้ผลิตไก่สดส่งออกจะทำให้ปริมาณการส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้นได้ ซึ่งจะมีผลทำให้รายได้จากการส่งออกเพิ่มขึ้นด้วย

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาเป็น ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ในแบบอนุกรมเวลา (time series) โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี พ.ศ. 2533-2538 ซึ่งเกี่ยวข้องกับปริมาณการส่งออก มูลค่าการส่งออก และปริมาณการผลิต โดยได้จากการค้นคว้าและรวบรวมเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารงานวิจัย บทความ รวมทั้งข้อมูลทางด้านสถิติจากส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ เช่น กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ธนาคารกสิกรไทย เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ในการศึกษาภาวะการส่งออก จะใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive method) โดยนำเสนอในรูปแบบตารางและแผนภาพประกอบ เพื่ออธิบายถึงสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการผลิต การตลาดภายในประเทศและตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยเพื่อแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนต่าง ๆ อย่างละเอียด

2. ในการศึกษาส่วนแบ่งทางการตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยจะใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative method) โดยอาศัยแบบจำลองการวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาด (a market share analysis model) ซึ่งพัฒนาขึ้นโดย L.R. Rigaus , D.C. Sprott , G.L. Ochsner และ G.L. Cramer (ตัวอย่างการวิเคราะห์ที่อยู่ในภาคผนวก) ภายใต้ข้อสมมติที่ว่าไม่มีข้อจำกัดทางด้านอุปทาน (supply) แต่การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงปัจจัยทางด้านอุปสงค์ (demand) ซึ่งการวิเคราะห์นี้เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่าง 2 ช่วงระยะเวลา

3. ในการศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรค จะใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาโดยนำผลการศึกษาที่ได้ไปปรับปรุงใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยต่อไป

บทที่ 2

สภาพการผลิตไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย

เนื้อไก่นับเป็นอาหารที่มีผู้นิยมบริโภคกันทั่วไป เนื่องจากเป็นแหล่งอาหารโปรตีนที่มีไขมันต่ำและมีราคาถูกเมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อสัตว์ประเภทอื่น ๆ แต่เดิมเนื้อไก่ที่บริโภคเป็นเนื้อไก่ที่เลี้ยงไว้เพื่อบริโภคเฉพาะในครัวเรือน ส่วนใหญ่จะเป็นการเลี้ยงแบบผสมผสาน ต่อมาในปี พ.ศ. 2484 หลวงสุวรรณวาจกกสิกิจ ได้บุกเบิกการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เนื้อและไก่ไข่ โดยในปี พ.ศ. 2506 ได้มีการนำเข้าพ่อแม่พันธุ์ไก่พันธุ์เนื้อจากต่างประเทศมาผลิตไก่เนื้อเพื่อการค้าและพัฒนากลายเป็นอุตสาหกรรมเกษตร (agro-industry) ที่สำคัญและก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องมากมาย และอุตสาหกรรมการส่งออกไก่สดแช่แข็งก็นับเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการผลิตไก่เนื้อเพื่อการค้าของประเทศไทย

การผลิตไก่สดแช่แข็งเพื่อการส่งออก

การผลิตไก่สดแช่แข็งเริ่มจากการผลิตไก่เนื้อ โดยแหล่งผลิตไก่เนื้อในประเทศไทยมีอยู่ทุกภาค แต่แหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ในแถบบริเวณภาคกลางรอบ ๆ กรุงเทพมหานคร ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครปฐม ราชบุรี ปทุมธานี ปราจีนบุรี และนครนายก เนื่องจากตลาดรับซื้อส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะโรงงานชำแหละไก่เกือบจะทั้งหมด ในขณะที่อยู่ในภาคกลาง ทั้งนี้เพื่อเป็นการประหยัดค่าขนส่งได้ทางหนึ่งและเนื่องจากธุรกิจไก่สดแช่แข็งจะเกี่ยวข้องกับธุรกิจไก่เนื้อ จึงทำให้ธุรกิจทั้งสองมีลักษณะเหมือนกัน โดยสามารถแบ่งธุรกิจการเลี้ยงไก่เนื้อออกเป็น 3 รูปแบบการผลิตที่สำคัญ คือ ธุรกิจครบวงจร การเลี้ยงแบบอิสระ และการเลี้ยงโดยมีสัญญาผูกพัน โดยการจำหน่ายไก่เนื้อเพื่อป้อนเข้าสู่โรงงานชำแหละ จะมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเลี้ยง เช่น ในธุรกิจครบวงจร จะใช้ไก่ของตนเองและซื้อจากผู้ที่ทำสัญญาเลี้ยงประเภทรับจ้างเลี้ยงเปิดบัญชีและประกันราคารับซื้อส่งป้อนเข้าโรงงาน เพื่อชำแหละทำชิ้นส่วน เพื่อการส่งออกและขายในประเทศ โดยจะชำแหละตัดเป็นชิ้นส่วนแล้วแช่แข็งตามความต้องการของตลาด สำหรับสัดส่วนการส่งออก

จะเปลี่ยนไปขึ้นอยู่กับภาวะตลาด โดยวิธีการจำหน่ายสำหรับเกษตรกรคู่สัญญากับธุรกิจครบวงจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก็จะแจ้งจำนวนไก่ที่จะส่งเข้าโรงฆ่าชำแหละ จากนั้นบริษัทจะส่งรถมาจับไก่ หลังจากนั้นก็ บัญชีหรือจ่ายเงินตามเงื่อนไขที่ตกลงกันตามแต่กรณี เป็นต้น

ต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิตไก่สดแช่แข็งเพื่อการส่งออกนั้นแบ่งเป็น 4 ส่วน ตามขั้นตอน การผลิตดังนี้

1. ต้นทุนการผลิตลูกไก่อายุ 1 วัน
2. ต้นทุนการผลิตไก่มีชีวิตตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 42-45 วัน (น้ำหนักเฉลี่ย 1.80 กิโลกรัมต่อตัว)
3. ต้นทุนการฆ่าชำแหละ แปรรูปและบรรจุหีบห่อ
4. ต้นทุนการขนส่งไปต่างประเทศ

ต้นทุนในข้อ 1 และ 2 ถือเป็นต้นทุนในการเลี้ยงไก่เนื้อทั้งหมด ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายที่จ่ายจริงเป็นเงินสดและค่าใช้จ่ายที่ประเมินขึ้นในการเลี้ยงจนได้น้ำหนักตามที่ กำหนด โดยต้นทุนส่วนที่สำคัญที่สุด คือ ต้นทุนค่าอาหารสัตว์ ส่วนต้นทุนที่มีความสำคัญ รองลงไปก็คือ ค่าลูกไก่

เนื่องจากค่าอาหารสัตว์เป็นต้นทุนส่วนที่มีความสำคัญที่สุดในการเลี้ยงไก่เนื้อ ของประเทศไทย ดังนั้นการที่วัตถุดิบบางประเภทจำเป็นต้องมีการนำเข้าและเสียภาษีขาเข้าใน อัตราสูง หรือเสียค่าธรรมเนียมพิเศษ (surcharge) จึงทำให้ราคาอาหารสัตว์ในประเทศไทยสูง เกินสมควรและส่งผลให้ต้นทุนการผลิตไก่เนื้ออยู่ในระดับสูงกว่าประเทศอื่นที่ผลิตไก่เนื้อ ส่งออกสู่ตลาดโลกเช่นเดียวกับประเทศไทย ส่งผลให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศไทยค่อยๆลดลงไปมาก

ส่วนประกอบที่สำคัญของอาหารไก่เนื้อ ได้แก่ ข้าวโพด กากถั่วเหลือง และ ปลาป่น วัตถุดิบอาหารสัตว์ที่สำคัญเหล่านี้โดยเฉพาะกากถั่วเหลืองและปลาป่นนั้น ปริมาณ การผลิตภายในประเทศยังต่ำกว่าความต้องการอยู่มาก จึงจำเป็นต้องนำเข้าแต่เนื่องจากรัฐบาล เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องการปกป้องเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด ถั่วเหลือง และชาวประมง จึงมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษนอกเหนือจากอากรขาเข้าปกติอีกด้วย โดยอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลายครั้ง อัตราที่ใช้ในช่วงตั้งแต่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2537 เป็นต้นมา คือ เก็บจากการนำเข้ากากถั่วเหลืองตันละ 1,210 บาท ข้าวโพดตันละ 180 บาท และปลาป่นตันละ 2,400 บาท (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , 2538)

สำหรับส่วนของต้นทุนการนำเข้า แปรรูป บรรจุหีบห่อ จะประกอบด้วยต้นทุนค่าขนส่งจากฟาร์มไปสู่โรงงาน ค่าแรงงานฆ่าแช่หေး ค่าบรรจุหีบห่อ ค่าจัดการบริหาร ตรวจสอบคุณภาพ โดยต้นทุนทั้งหมดของส่วนนี้จะนำมาหักค่าขายผลพลอยได้ คือ ปีก ไคร้ กระดูก เครื่องใน ที่ส่งออกไม่ได้จะเหลือเป็นต้นทุนการผลิตเนื้อไก่เพื่อส่งออกและในส่วน of ต้นทุนการขนส่งไปต่างประเทศซึ่งจะมีการส่งเป็นชิพ (ship) ชิพละ 22,000 กิโลกรัม หรือ 22 ตัน ประกอบด้วย ค่าระวางจากประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น ค่าบริการขนส่งที่ตลาดปลายทาง ค่าหัวลาก ค่าห้องเย็นและประกันสินค้า ค่าใบขนส่งทางเรือ (B/L) และสุดท้ายคือ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (สวัสดี , 2536)

ธุรกิจการฆ่าแช่หေးและแปรรูป

ธุรกิจการฆ่าแช่หေးและแปรรูปได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่เริ่มมีการส่งออกไก่สดแช่แข็ง ในปี พ.ศ. 2416 โดยธุรกิจนี้จำเป็นต้องคำนึงถึงมาตรฐานทางสุขอนามัยเป็นสำคัญ เนื่องจากต้องผ่านการตรวจรับรองก่อนจึงจะสามารถส่งออกได้

โรงงานฆ่าแช่หေးไก่ขนาดใหญ่ที่ได้มาตรฐานในปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 16 โรง กำลังการผลิตรวมสามารถฆ่าแช่หေးไก่ได้กว่า 1 ล้านตัวต่อวัน (ตารางที่ 4) โรงงานขนาดใหญ่ที่ทันสมัยเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นโรงงานของกลุ่มธุรกิจเลี้ยงไก่ครบวงจร โดยที่ในกรณีโรงงานของกลุ่มธุรกิจครบวงจรมัน ไก่ที่นำมาฆ่าแช่หေးมักจะใช้ไก่จากฟาร์มของตนเองหรือจากเกษตรกรที่มีสัญญาผูกพันหรือจ้างเลี้ยง ทั้งนี้เพราะในระหว่างการเลี้ยงได้มีการตรวจควบคุมโรคไก่และการใช้สารเคมีต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอซึ่งจะทำให้คุณภาพของผลผลิตอยู่ในเกณฑ์สูงตามมาตรฐานของต่างประเทศ และไม่มีความเสี่ยงในการส่งออกยังเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 กำลังการผลิตไก่สดแช่แข็ง ปี พ.ศ. 2538

(หน่วย : ตัว)

บริษัท	ปริมาณการผลิตต่อปี
บริษัท อาหารเบทเทอร์ จำกัด	23,500,000
บริษัท บี.ฟู๊ดส์โปรดักส์อินเตอร์เนชันแนล	30,500,000
บริษัท กรุงเทพโปรดิวซ์ จำกัด	37,500,000
บริษัท กรุงเทพค้าสัตว์ จำกัด	45,240,000
บริษัท ไก่สดเซนทาโก จำกัด	15,600,000
บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน)	37,440,000
บริษัท โกลเด้นโพลทรี จำกัด	37,440,000
บริษัท เจริญศักดิ์ฟาร์ม จำกัด	5,620,000
บริษัท แหลมทองผลิตภัณฑ์อาหาร จำกัด	21,840,000
บริษัท สหฟาร์ม จำกัด	20,000,000
บริษัท สหโปรเซสซิ่ง จำกัด	33,000,000
บริษัท ไก่สดศรีไทย จำกัด (มหาชน)	12,500,000
บริษัท ชัลเวลเลย์ (ไทยแลนด์) จำกัด	28,100,000
บริษัท ที.เจ.ฟู๊ดส์ อุตสาหกรรม จำกัด	15,600,000
บริษัท ยู่สูงอุตสาหกรรม จำกัด	7,800,000
รวม	371,680,000

ที่มา : (อสังกิตพงษ์ , 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่างประเทศ ซึ่งมีความเข้มงวดในมาตรฐานด้านสุขภาพอนามัย ไก่ที่ผ่านกระบวนการฆ่าแล้ว ส่วนหนึ่งจะขายในรูปแบบไก่ทั้งตัวยังตลาดระดับล่าง ซึ่งผู้บริโภคนิยมซื้อไก่ทั้งตัวมาชำแหละเอง แต่ในส่วนของตลาดระดับบน คือ ซูเปอร์มาร์เก็ตต่าง ๆ นั้นจะมีการชำแหละแยกเป็นชิ้นส่วนขาย เช่น น่องไก่ ปีก โคนปีก เนื้อสัน เครื่องใน เป็นต้น แล้วจัดใส่บรรจุภัณฑ์ตามที่ตลาดต้องการ

ส่วนกรณีของไก่ที่จะส่งออกนั้น จะผ่านขั้นตอนการตรวจทางสุขอนามัยก่อน แล้วจะชำแหละ ตัดแต่ง แยกชิ้นส่วน ตามลักษณะที่ตลาดต้องการ ใส่ในบรรจุภัณฑ์เก็บเข้าห้องเย็นเพื่อรอการส่งออกต่อไป

ขั้นตอนการผลิตไก่สดแช่แข็ง

โรงงานชำแหละไก่แต่ละโรง มีขั้นตอนการผลิตไก่สดแช่แข็ง (ภาพที่ 1) คล้ายคลึงกัน แต่จะแตกต่างกันบ้างในด้านเทคนิคการผลิต ประสิทธิภาพของเครื่องจักรและคนงาน

ขั้นตอนการผลิตไก่สดแช่แข็ง มีดังนี้

1. นำไก่เนื้อที่มีชีวิตมาตรวจโรค และตรวจสอบคุณภาพไก่ของโรงงานก่อนซัง
2. นำไก่ที่คัดเลือกแล้วเทลงบนสายพาน และนำมาแขวนราวให้ห้อยหัวลง
3. ราวแขวนไก่เคลื่อนที่ด้วยความเร็วโดยเฉลี่ยประมาณ 80 ตัวต่อนาที ผ่านเข้าเครื่องซ็อก
4. จุ่มไก่ในน้ำที่มีกระแสไฟฟ้าไหลผ่าน เพื่อให้ไก่สลบ
5. ผ่านเข้าเครื่องเชือดอัตโนมัติแล้วผ่านไปยังรางสำหรับรองรับเลือด เพื่อ
6. ลวกไก่ในน้ำร้อน อุณหภูมิ 58°C นาน 1 นาที
7. เข้าเครื่องถอนขนอัตโนมัติ

8. ทำความสะอาดและตรวจความเรียบร้อยของตัวไก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. คนงานกลับตัวไก่ แขนคอกขึ้นเอาขาห้อยลง นำไปผ่านน้ำร้อนเพื่อลวกขา และเข้าเครื่องถลกหนังขา

10. เคลื่อนที่ผ่านน้ำเย็น เพื่อลดความร้อนของตัวไก่

11. เข้าเครื่องตัดหัวและดึงหลอดลม

12. คนงานกลับตัวไก่อีกครั้ง แล้วเอาขาห้อยขึ้นเข้าเครื่องเจาะก้นเอาเครื่องใน ออก

13. สัตวแพทย์จะทำการตรวจโรคหลังฆ่า โดยสังเกตจากสีผิวของตัวไก่และ ลักษณะของเครื่องใน

14. ไก่ที่มีคุณภาพดีจะนำไปล้างทำความสะอาด และส่งเข้าห้องชำแหละ

15. ปลดไก่อลงในถังบรรจุน้ำเย็นผสมน้ำแข็ง (chiller) ถึงที่ 1 อุณหภูมิ ประมาณ 70°C

16. ผ่านเข้าถังที่ 2 อุณหภูมิประมาณ $0-4^{\circ}\text{C}$

17. จักรวแขน ผ่านสเปรย์น้ำเย็นผสมคลอรีน เพื่อฆ่าเชื้อโรค

18. นำมาคัดขนาดและชำแหละไก่เป็นชิ้นส่วนต่าง ๆ เช่น ขา ออก น่อง สะโพก ปีก

19. เนื้อส่วนต่าง ๆ เหล่านี้จะผ่านเข้าเครื่องซึ่งแยกเกรดชิ้นส่วน แล้วบรรจุถุง สูญญากาศ

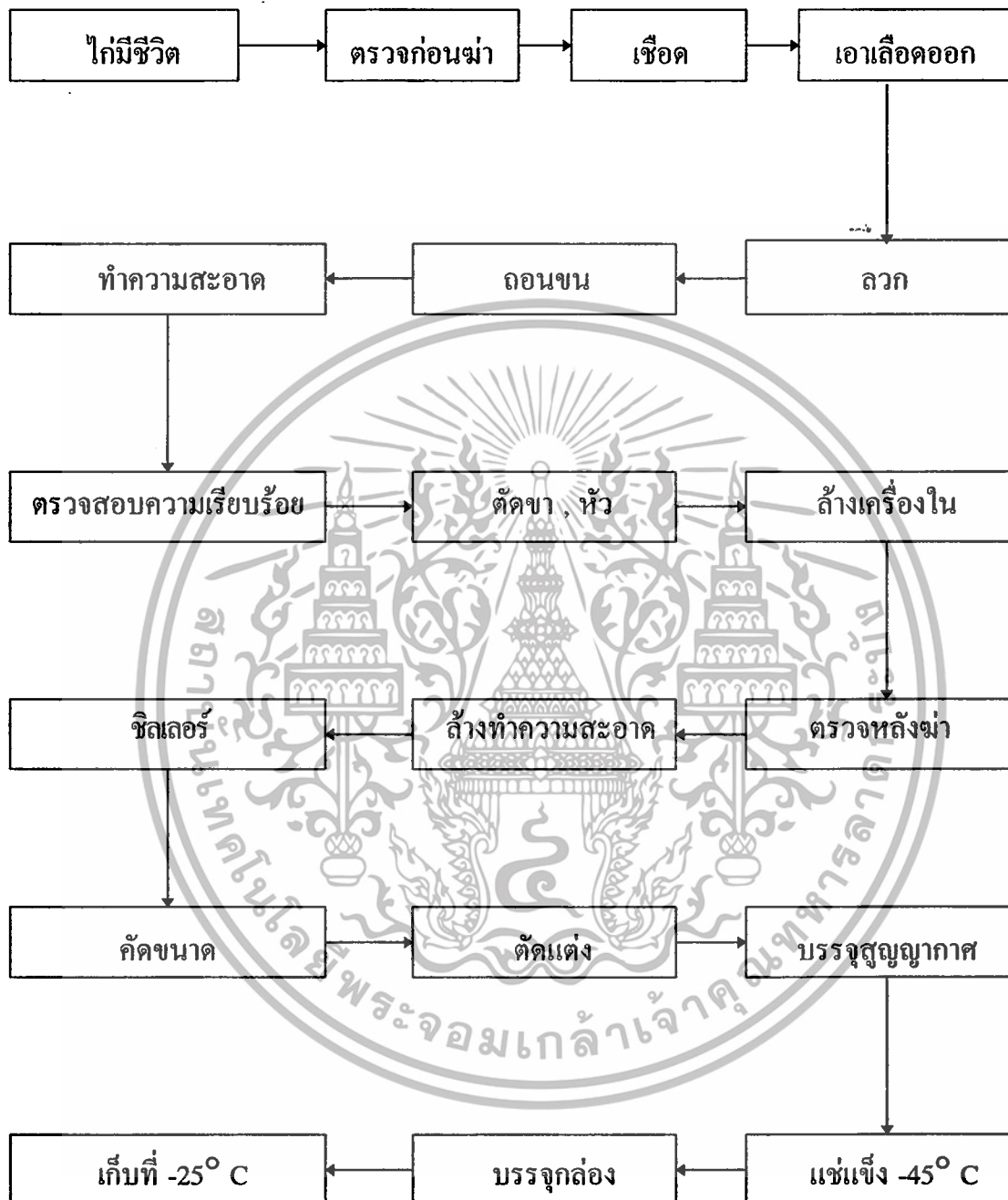
20. ส่งเนื้อไก่เข้าห้องแช่เย็นอุณหภูมิประมาณ 0°C แล้วเข้าห้องแช่แข็ง อุณหภูมิประมาณ -45°C ประมาณ 8 ชั่วโมง จนแข็ง

21. นำไปบรรจุกล่องและเก็บไว้ในห้องเย็นอุณหภูมิประมาณ -25°C เพื่อรอ ส่งจำหน่ายต่างประเทศ

ประเภทของไก่สดแช่แข็งที่ทำการส่งออก

สำหรับการส่งออกไก่สดแช่แข็งจะแยกได้เป็น 2 ประเภท คือ ไก่สดแช่แข็ง ทั้งตัว (whole chicken) และเป็นชิ้นส่วนชำแหละแช่แข็ง ซึ่งได้แก่ เนื้ออก (boneless breast) เนื้อสันใน (fillet) ส่วนขา (leg) สะโพก (thigh) น่อง (drumstick) ปีก (wing) ปีกบน (wingstick) และปีกล่าง (tulip)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการผลิตไอศกรีมแช่แข็ง

ที่มา : (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื้อไก่ที่ส่งออกส่วนใหญ่แล้วจะส่งออกในรูปของชิ้นส่วนชำแหละแช่แข็งมากกว่าไก่ชำแหละแช่แข็งทั้งตัว โดยในปี พ.ศ. 2538 ประเทศไทยส่งออกไก่ชำแหละแช่แข็งทั้งตัว ประมาณร้อยละ 1.00-3.00 และชิ้นส่วนชำแหละแช่แข็งประมาณร้อยละ 97.00-99.00 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด ซึ่งชิ้นส่วนที่นิยมในตลาดต่างประเทศ คือ ขา และอกที่ถอดกระดูก เนื้อสัน และโคนปีก ส่งออกเป็นร้อยละ 52.69 ของน้ำหนักไก่ทั้งตัว ส่วนที่เหลือ ได้แก่ เครื่องใน ไกรกระดูก เลือด คอ ขา และตีนไก่นั้น เป็นส่วนที่ต้องจำหน่ายในประเทศ (ตารางที่ 5)

เนื้อไก่ที่ส่งออกนั้น มีชนิดที่ติดกระดูก (bone) และเนื้อถอดกระดูก (boneless) ซึ่งการส่งออกส่วนใหญ่จะเป็นประเภทเนื้อถอดกระดูกมากกว่าเนื้อติดกระดูก ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดญี่ปุ่น ซึ่งเป็นผู้นำเข้าไก่สดแช่แข็งรายใหญ่ที่สุดของประเทศไทย

หลักการส่งออกเรื่องคุณภาพและมาตรฐาน

เนื่องจากไก่สดแช่แข็งเป็นสินค้าบริโภคของประชาชน ดังนั้น ประเทศผู้นำเข้าจึงมีความเข้มงวดในเรื่องความสด คุณภาพและการปลอดโรคของเนื้อไก่มาก การส่งออกจึงต้องพิถีพิถันในเรื่องเหล่านี้เช่นกัน ก่อนที่ผู้ส่งซื้อจะซื้อนั้นมักจะมาเยี่ยมชมโรงงานและตรวจสอบเรื่องความสะอาด คุณภาพและมาตรฐานการผลิตก่อนเสมอ ซึ่งในเรื่องนี้ทางกรมปศุสัตว์จะมีสัตวแพทย์ไปประจำอยู่ ณ โรงฆ่าชำแหละตลอดเวลา โดยมีการตรวจสอบกรรมวิธีการผลิต การตรวจสอบคัดเลือกไก่มีชีวิตก่อนการเชือด จนถึงการบรรจุหีบห่อเพื่อส่งออก การตรวจสอบสารพิษตกค้าง เช่น ยาฆ่าแมลง สารปรอท เป็นต้น และการตรวจเชื้อจุลินทรีย์ที่จะเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ซึ่งเมื่อตรวจสอบเสร็จจะต้องมีใบรับรองต่าง ๆ แล้วแต่ข้อตกลงระหว่างผู้ส่งออกของประเทศไทยและผู้นำเข้าในต่างประเทศ

หลักใหญ่ในการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานที่ทำการควบคุม มีดังนี้

1. การตรวจทางด้านจุลินทรีย์ที่จะเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค
2. การตรวจทางด้านสารพิษตกค้าง เช่น ยาฆ่าแมลง สารปรอท เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เปรียบเทียบเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 ร้อยละของส่วนของไก่ที่ส่งออกจากปริมาณซากไก่ทั้งตัว

(หน่วย : ร้อยละ)

ส่วนของไก่	ร้อยละ
ส่วนส่งออก	
น่องและอกที่ถอดกระดูก	41.40
เนื้อสัน	2.92
โคนปีก	3.97
ปีกล่าง	4.40
รวม	52.69
ส่วนที่เหลือขายในประเทศ	
เครื่องใน	9.70
โครงกระดูก	21.90
ขาและก้น	7.19
เลือด	1.29
ขน	2.35
หัว คอ และไขมัน	4.88
รวม	47.31

ที่มา : (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , 2536)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ตรวจสอบคุณภาพทางอาหารของเนื้อไก่

นอกจากนี้ทางผู้นำเข้าในประเทศญี่ปุ่นยังมีหลักเกณฑ์เพิ่มเติม คือ

1. โรงงานฆ่าไก่ของผู้ผลิตจะต้องได้มาตรฐานตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการญี่ปุ่นโดยมีการอนุญาตของทางราชการไทย

2. ให้ฆ่าสัตว์ภายใต้การควบคุมและตรวจสอบกรรมวิธีการผลิตให้ถูกสุขลักษณะจากเจ้าหน้าที่อยู่เสมอ

3. อุณหภูมิในโรงงานผลิตต้องเป็น -45°C

4. การแช่เย็นระหว่างการขนส่งจะต้องมีอุณหภูมิ -25°C

5. การเก็บในโรงงานและร้านค้าจำหน่ายปลีกในประเทศญี่ปุ่นต้องใช้อุณหภูมิ -15°C

6. การส่งออกกรรมปศุสัตว์จะต้องรับรองว่า ไม่มีโรคระบาดสัตว์เกิดขึ้นในประเทศไทยมากกว่า 90 วัน ก่อนสินค้าลงเรือและจะต้องรับรองด้วยว่าปราศจากโรคระบาดนิวคาสเซิล โรคอหิวาต์ไก่ หรือโรคระบาดสัตว์ที่ร้ายแรงอื่น ๆ ไม่มีเกิดขึ้นในบริเวณแหล่งผลิตรัศมีโดยรอบไม่น้อยกว่า 50 กิโลเมตร และมากกว่า 90 วัน ก่อนสินค้าลงเรือ

7. มีใบรับรองเกี่ยวกับอหิวาตกโรคจากกระทรวงสาธารณสุข ว่าไม่มีเชื้อโรคนี้อะไรปนอยู่และมีได้ผลิตในเขตที่มียาหวัดโรคระบาด พร้อมทั้งการผลิตสินค้าอาหารนั้น ๆ อย่างถูกต้องสุขลักษณะตามหลักการส่งอาหารสดจากประเทศที่มีอยู่ในเขตอหิวาตกโรคขององค์การอนามัยโลก (ข่าวพาณิชย์ , 2524)

ปัญหาด้านการผลิตและการตลาดไก่สดแช่แข็ง

ปัญหาด้านการผลิต

1. พันธุ์ไก่เนื้อ แม้ว่าการเลี้ยงไก่เนื้อในประเทศไทยจะได้รับการพัฒนาจนเป็นอุตสาหกรรมการเกษตรที่สำคัญของประเทศ แต่ประเทศไทยก็ยังไม่สามารถสร้างพันธุ์ไก่เนื้อคุณภาพดีได้เอง และต้องนำเข้าจากต่างประเทศในรูปของไก่พันธุ์ระดับปุ๋ย-ย่าพันธุ์ หรือ พ่อ-แม่พันธุ์ ซึ่งมีราคาแพง เพื่อนำมาผลิตลูกไก่เนื้อ ทำให้การเลี้ยงไก่เนื้อต้องพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศอยู่ตลอดเวลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. โรคระบาด ปัญหาเรื่องโรคระบาดชนิดที่สำคัญ ๆ ของไถ่เนื้อ ได้แก่ นิวคาสเซิล อหิวาตกโรค มาเร็กซ์ ซึ่งจะมีผลต่อต้นทุนในการผลิต ทำให้ผู้เลี้ยงจำเป็นต้องใช้ วัคซีน ยาปฏิชีวนะ และสารเคมีในการป้องกันรักษา ซึ่งอาจเกิดการตกค้างของสารเคมีใน เนื้อไถ่และไม้เป็นที่ยอมรับของตลาดต่างประเทศบางประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษและ ประเทศออสเตรเลีย ได้ใช้เป็นข้ออ้างในการกีดกันการนำเข้าเนื้อไถ่จากประเทศไทยซึ่ง ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมส่งออกไถ่สดแช่แข็ง ทำให้ไม่สามารถขยายตลาดรองรับ ได้ กว้างขวางเท่าที่ควร

3. คุณภาพของเนื้อไถ่ การดูแล การเลี้ยง และการใช้อาหารสัตว์ที่มีคุณภาพ ไม่ได้มาตรฐาน จะมีผลต่อคุณภาพของเนื้อไถ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการตกค้างของ สารเคมี เช่น การใช้วัตถุพิษอาหารสัตว์ที่ปนเปื้อนด้วยสารเคมีจำพวก Dieldrin และ Heptachlor รวมทั้งสารประเภทดีดีที ที่ใช้ในการกำจัดแมลงและปลวกในเล้าไถ่ ซึ่งสาร เหล่านี้จะตกค้างอยู่ในเนื้อไถ่ และเคยตรวจพบว่ามีระดับสูงกว่ามาตรฐาน ส่งผลให้ ต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่นเข้มงวดในการตรวจสอบไถ่สดแช่แข็งจากประเทศไทย จนก่อให้เกิดปัญหาการส่งออกอย่างรุนแรงระยะหนึ่ง โดยมาตรฐานที่กำหนดไว้คือ สาร ประเภท Dieldrin และ Heptachlor แต่ละชนิดไม่เกิน 0.2 ppm. และสารประเภทดีดีที ไม่เกิน 5 ppm.

4. อาหารสัตว์ ต้นทุนการผลิตไถ่เนื้อ ร้อยละ 70.00-75.00 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมดเป็นค่าอาหารสัตว์ ซึ่งวัตถุดิบอาหารสัตว์บางชนิดผลิตไม่เพียงพอกับความ ต้องการและต้องนำเข้าจากต่างประเทศ การนำเข้าจะต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษ รวมทั้งภาษี ขาเข้าและภาษีการค้าด้วย ซึ่งส่งผลกระทบต่อตรงต่อ การเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิตไถ่เนื้อ และราคาส่งออกไถ่สดแช่แข็ง

ปัญหาด้านการตลาด

ตลาดต่างประเทศ การส่งออกไถ่สดแช่แข็งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ แม้ว่า จะมีปริมาณเกินหนึ่งแสนตันต่อปี แต่ก็ยังไม่สอดคล้องกับการขยายตัวของปริมาณการผลิตที่ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และการที่ประเทศไทยส่งออกไถ่สดแช่แข็งออกไปต่างประเทศได้น้อย หรือตลาดไม่ขยายตัวเท่าที่ควร มีสาเหตุสำคัญจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย ยังจำกัดอยู่เพียงไม่กี่ประเทศ และยังมีดีต่อประเทศญี่ปุ่นเป็นตลาดหลักมาโดยตลอด โดยทั้งในอดีตและปัจจุบันปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยประมาณร้อยละ 80.00-90.00 ส่งไปจำหน่ายยังประเทศญี่ปุ่น ดังนั้น ถ้าประเทศญี่ปุ่นมีนโยบายกีดกันการนำเข้าไก่สดแช่แข็งหรือการส่งออกประสบปัญหาไม่สามารถแข่งขันด้านราคากับประเทศคู่แข่งได้ ย่อมจะมีผลกระทบต่อธุรกิจการเลี้ยงไก่เนื้อและการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยเป็นอย่างมาก

2. อัตราภาษีนำเข้าไก่สดแช่แข็งในประเทศญี่ปุ่น มีอัตราที่แตกต่างกันโดยอัตราภาษีนำเข้าไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อถอดกระดูกซึ่งเป็นประเภทที่ประเทศไทยส่งไปขายในประเทศญี่ปุ่นมากที่สุดมีอัตราร้อยละ 12.00 ในขณะที่ภาษีนำเข้าไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อติดกระดูกหรือไก่ชำแหละทั้งตัว ซึ่งประเทศไทยส่งออกน้อย แต่ประเทศคู่แข่งของประเทศไทย เช่น ประเทศบราซิล หรือประเทศสหรัฐอเมริกา ส่งออกในปริมาณมาก ประเทศญี่ปุ่นมีการเรียกเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 10.00 เท่านั้น จึงเป็นผลทำให้ราคาส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยมีราคาสูงกว่า ดังนั้น จึงเสียเปรียบในการแข่งขันด้านราคา

3. คุณภาพไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย บางครั้งยังมีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานที่ประเทศผู้ซื้อกำหนด เพราะระบบการเก็บรักษาคุณภาพยังไม่ดีพอ หรือบางครั้งก็มีปัญหาสารเคมีตกค้างเกินระดับมาตรฐานที่ประเทศผู้นำเข้ากำหนด

4. การแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศส่งออกหลายประเทศ ไม่ได้ใช้วิธีค้าขายโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานการค้าในระบบเสรีและเป็นธรรม โดยเฉพาะประเทศที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจสูง เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศฝรั่งเศส หรือแม้แต่ประเทศบราซิล ยังใช้วิธีเอาเปรียบทางการค้า โดยการใช้นโยบายช่วยเหลือและสนับสนุนผู้ส่งออกในหลายรูปแบบ เช่น การดำเนินนโยบายอุดหนุนการส่งออก (export subsidies) การให้เงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำและการให้สินเชื่ระยะยาวแก่ประเทศผู้นำเข้า เป็นต้น เพื่อให้สามารถแข่งขันประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีนักและรัฐบาลไม่มีนโยบายสนับสนุนผู้ส่งออกเช่นประเทศเหล่านั้น จึงตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบและทำให้การส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยต้องประสบกับปัญหาการแข่งขันทางด้านราคาอย่างรุนแรง ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกของประเทศไทยในปัจจุบันมีแนวโน้มลดลง

5. อุปสรรคในการเปิดตลาดใหม่ ผู้ส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย พยายามที่จะหาตลาดใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อที่จะได้ไม่ต้องพึ่งตลาดญี่ปุ่น ซึ่งเป็นตลาดหลักเพียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาดูงาน เมื่อผู้ญาติเห็นว่าใบเซอร์เอชชันด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกหรือเผยแพร่ข้อมูลอันเนื่องมาซึ่งเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลาดเดียว โดยพยายามขยายตลาดไปในตลาดยุโรป โดยเฉพาะประเทศเยอรมนี อังกฤษ เบลเยียม และอิตาลี ซึ่งต้องใช้ความพยายามเป็นอย่างมากในการแข่งขันกับประเทศคู่แข่ง ที่สำคัญในภูมิภาคนี้ คือประเทศฝรั่งเศส และประเทศเนเธอร์แลนด์ ที่มีความได้เปรียบ ในด้านค่าขนส่ง นอกจากนี้ตลาดในประเทศตะวันออกกลางที่สำคัญ เช่น ประเทศคูเวต และ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ต้องเผชิญกับปัญหาการแข่งขันกับประเทศสหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และบราซิล เนื่องจากประเทศไทยมีความเสียเปรียบในด้านการขนส่งที่เป็นการขนส่งแต่เพียง ทางเดียว โดยเที่ยวกลับมิได้มีการนำเข้สินค้าจากประเทศในแถบนี้กลับมาด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

สภาพการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย

สภาพการส่งออกทั่วไป

ประเทศไทยส่งออกไก่สดแช่แข็ง (Frozen Chicken) ไปต่างประเทศครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2516 โดยบริษัทกรุงเทพค้าสัตว์ จำกัด เป็นผู้ส่งออกปริมาณ 135 ตัน มูลค่า 5,348.50 พันบาท ต่อมาการส่งออกได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นตามลำดับ และการเริ่มส่งออกไก่สด จนมีมูลค่าการส่งออกสูงเกิน 1 พันล้านบาท ในปี พ.ศ. 2524 และเกิน 1 หมื่นล้านบาท ในปี พ.ศ. 2534

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524-2535 ปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา สถานการณ์การส่งออกไก่สด แช่แข็งเริ่มเข้าสู่ภาวะถดถอยอย่างชัดเจน ดังจะเห็นได้จากตัวเลขของปริมาณและมูลค่า การส่งออกไก่สดแช่แข็ง โดยในปี พ.ศ. 2535 มีปริมาณการส่งออก 174,829 ตัน ลดลงเหลือ 157,081 ตัน ในปี พ.ศ. 2536 ส่วนมูลค่าการส่งออกลดลงจาก 10,399 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2535 เป็น 8,886 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2536 ในขณะเดียวกัน ราคาส่งออกก็ลดลงจาก 59,483 บาทต่อตัน ในปี พ.ศ. 2535 เป็น 56,568 บาทต่อตัน ในปี พ.ศ. 2536 ด้วย (ตาราง ที่ 6)

จะเห็นว่า การส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยได้เริ่มลดลงอย่างต่อเนื่อง ใน 2-3 ปีที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะเป็นประเทศผู้ส่งออกเนื้อไก่ที่สำคัญประเทศหนึ่งของโลก โดยที่ประเทศสหรัฐอเมริกายังคงเป็นผู้นำในการส่งออก ซึ่งในปี พ.ศ. 2538 สามารถส่งออกได้ถึง 1.70 ล้านตัน รองลงมาเป็นประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป บราซิล จีน และไทย ซึ่งสามารถส่งออกได้ 1.34 ล้านตัน 0.44 ล้านตัน 0.35 ล้านตัน และ 0.15 ล้านตัน ตามลำดับ (สมาคมผู้ผลิตไก่เพื่อส่งออกไทย , 2540) แต่ปริมาณการผลิตของประเทศไทย นั้นมีเพียงไม่เกิน 7 แสนตัน ในขณะที่ประเทศคู่แข่งที่สำคัญในตลาดโลก เช่น ประเทศ สหรัฐอเมริกา บราซิล ฝรั่งเศสและจีน มีปริมาณการผลิตเกิน 1 ล้านตันทั้งสิ้น นอกจากนี้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์อื่นใดโดยไม่ได้รับอนุญาตให้เผยแพร่หรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 ปริมาณ มูลค่า และราคาส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2524-2538

ปี พ.ศ.	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ราคาส่งออก (บาทต่อตัน)
2524	26,769	1,187	44,328
2525	33,217	1,310	39,438
2526	22,926	946	41,278
2527	34,217	1,420	41,494
2528	37,840	1,468	38,796
2529	64,796	3,121	48,171
2530	81,905	4,020	49,081
2531	95,784	4,870	50,843
2532	108,089	5,884	54,434
2533	138,945	7,590	54,624
2534	164,176	10,276	62,590
2535	174,829	10,399	59,483
2536	157,081	8,886	56,568
2537	153,043	9,854	64,390
2538	150,425	9,694	64,440

ที่มา : (กระทรวงการคลัง , 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศคู่แข่งเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังมีข้อได้เปรียบสำคัญคือ ต้นทุนการผลิตต่ำ ในขณะที่ประเทศไทยยังประสบปัญหาทางด้านต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น อีกทั้งรัฐบาลของหลายประเทศก็ยังมีมาตรการช่วยเหลือและส่งเสริมการเลี้ยงไก่เพื่อส่งออกเป็นพิเศษด้วย เช่น การลดและยกเว้นภาษีนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ การจ่ายเงินอุดหนุนแก่ผู้ส่งออกเนื้อไก่ การให้สินเชื่อกแก่ผู้ส่งออกในอัตราดอกเบี้ยต่ำ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในด้านตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งที่สำคัญของประเทศไทยแล้ว ก็ยังคงเป็นประเทศญี่ปุ่น รองลงมาคือประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปซึ่งได้แก่ประเทศเยอรมนี ประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้จากสัดส่วนของปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยแยกตามรายประเทศผู้นำเข้า พบว่า ในปี พ.ศ. 2536-2538 ประเทศไทยมีสัดส่วนการส่งออกไก่สดแช่แข็งไปประเทศญี่ปุ่นมากที่สุด โดยมีปริมาณการส่งออกเป็นร้อยละ 78.90 ร้อยละ 78.30 และร้อยละ 76.90 ตามลำดับ สำหรับประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป ซึ่งได้แก่ ประเทศเยอรมนี เนเธอร์แลนด์ และสวิตเซอร์แลนด์ มีสัดส่วนของปริมาณการส่งออก รองลงมา โดยในปี พ.ศ. 2538 สัดส่วนการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปสหภาพยุโรปรวมกันแล้วเป็น ร้อยละ 9.10 ประเทศสิงคโปร์ร้อยละ 4.00 ประเทศฮ่องกง ร้อยละ 2.90 และประเทศในกลุ่มตะวันออกกลาง ซึ่งได้แก่ ประเทศคูเวต และประเทศซาอุดีอาระเบีย มีสัดส่วนรวมกันเป็นร้อยละ 1.10 (ตารางที่ 7)

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ

ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป

ในบรรดากลุ่มสหภาพยุโรปที่นำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศไทย ที่สำคัญมี 2 ประเทศ คือ ประเทศเยอรมนี และประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งในอดีตการส่งออกเนื้อไก่ไปสหภาพยุโรปมีไม่มากเท่าที่ควร เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องการขนส่งที่มีระยะทางที่ยาวไกล และข้อจำกัดเรื่องกำแพงภาษี แต่ปัจจุบันมีแนวโน้มที่ดีขึ้น โดยการบริโภคเนื้อไก่ในตลาดสหภาพยุโรปในช่วงปี พ.ศ. 2539 ที่ผ่านมามีปริมาณที่เพิ่มขึ้นมาก ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัญหาเรื่องโรคหวัดน้ำ ทำให้ผู้บริโภคส่วนใหญ่เปลี่ยนมาบริโภคเนื้อไก่โดยเฉพาะเนื้อหน้าอก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 ปริมาณการส่งออกและสัดส่วนของปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย
แยกตามรายประเทศผู้นำเข้า ปี พ.ศ. 2536-2538

ประเทศ	ปี พ.ศ. 2536		ปี พ.ศ. 2537		ปี พ.ศ. 2538	
	ปริมาณ (ตัน)	สัดส่วน (ร้อยละ)	ปริมาณ (ตัน)	สัดส่วน (ร้อยละ)	ปริมาณ (ตัน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
ญี่ปุ่น	124,002	78.90	119,730	78.30	115,714	76.90
เยอรมนี	10,970	7.00	12,054	7.90	9,675	6.50
เนเธอร์แลนด์	3,731	2.40	3,520	2.30	3,217	2.10
สวีเดน	472	0.30	469	0.30	698	0.50
สิงคโปร์	5,181	3.30	5,610	3.70	5,958	4.00
ฮ่องกง	5,152	3.30	3,662	2.40	4,360	2.90
จีน	3,380	2.20	3,693	2.40	3,665	2.40
คูเวต	1,168	0.70	388	0.30	961	0.60
ซาอุดีอาระเบีย	230	0.10	234	0.10	670	0.50
แอฟริกาใต้	749	0.50	2,208	1.40	2,148	1.40
อื่น ๆ	2,046	1.30	1,475	0.90	3,359	2.20
รวม	157,081	100.00	153,043	100.00	150,425	100.00

ที่มา : (เครือข่ายวิจัยโภชนาการ , 2540)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่งผลให้ราคาเนื้อหน้าอกที่ส่งเข้าไปมีราคาสูงถึงตันละ 3,300 บาท จากปกติที่มีราคาเพียงตันละ 2,300-2,400 บาท (เครือเจริญโภคภัณฑ์ , 2539) และในปัจจุบันก็ยังมีความต้องการบริโภคที่สูง และคาดว่าในอนาคตประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปน่าจะเป็นตลาดที่ประเทศไทยจะสามารถส่งออกเนื้อไก่ไปได้ในอัตราที่เพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้จากการที่ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปมีการนำเข้ารวม ในปี พ.ศ. 2535 ประมาณ 732,000 ตัน และเพิ่มเป็น 767,000 ตัน ในปี พ.ศ. 2537 โดยประเทศเยอรมนีนำเข้าสูงสุดประมาณร้อยละ 37.30 ตามด้วยประเทศอังกฤษ และประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งนำเข้าร้อยละ 18.00 และร้อยละ 13.40 ของการนำเข้ารวมของสหภาพยุโรปตามลำดับ (เครือเจริญโภคภัณฑ์ , 2536) ถึงแม้ว่าในช่วงปี พ.ศ. 2538 ปริมาณการนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศไทยไปสหภาพยุโรปลดลง โดยที่ในประเทศเยอรมนีซึ่งนำเข้าจากประเทศไทยมากที่สุด มีการนำเข้าเพียง 9,675 ตันลดลงจากปี พ.ศ. 2537 ซึ่งมีการนำเข้าถึง 12,054 ตัน และประเทศเนเธอร์แลนด์มีการนำเข้าลดลงจาก 3,520 ตัน ในปี พ.ศ. 2537 เหลือ 3,217 ตัน ในปี พ.ศ. 2538 ซึ่งสาเหตุสำคัญที่การนำเข้าไก่สดแช่แข็งของประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปลดลงมาก เนื่องจากผลผลิตเนื้อไก่ของประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนล้นตลาด ทำให้การนำเข้าจากประเทศไทยและประเทศบราซิลไม่สามารถแข่งขันด้านราคาไก่เนื้อกับประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปได้ นอกจากนั้นค่าธรรมเนียมนำเข้าที่ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปกำหนดเรียกเก็บกับไก่สดแช่แข็งจากประเทศบราซิล ไทย และจีน เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงมากจนทำให้ไม่สามารถลดราคาเพื่อชดเชยค่าธรรมเนียมนำเข้าที่ต้องเสียเพิ่มขึ้นเพื่อเข้าไปแข่งขันได้ อย่างไรก็ตามตลาดสหภาพยุโรปก็มีแนวโน้มว่าจะเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญในอนาคต เนื่องจากตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2540 ประเทศไทยสามารถส่งออก เนื้อไก่ไปยังประเทศสมาชิกของกลุ่มสหภาพยุโรปได้ทุกประเทศ จากที่แต่เดิมจะสามารถส่งออกได้เพียง 4-5 ประเทศหลัก ๆ เท่านั้น ประกอบกับการผลิตของประเทศไทยก็ได้มาตรฐานที่สหภาพยุโรปกำหนดด้วย หมายความว่าตลาดเนื้อไก่ส่งออกของประเทศไทยในสหภาพยุโรปจะขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากประเทศจีนยังไม่สามารถส่งเข้าตลาดสหภาพยุโรปได้ เพราะยังติดปัญหาด้านมาตรฐานการผลิต

ประเทศฮ่องกง

ความต้องการบริโภคเนื้อไก่ของประเทศฮ่องกง ส่วนใหญ่นิยมบริโภคไก่ที่ฆ่าสด ๆ ไม่แช่แข็ง ซึ่งไก่เหล่านี้จะนำเข้ามาจากประเทศจีน ส่วนปริมาณการนำเข้าไก่สดแช่แข็งจะเป็นปีกไก่และตีนไก่ ส่วนใหญ่จะมีเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากผู้บริโภคดังกล่าวไม่นิยมบริโภคปีกไก่ และตีนไก่ จึงจำเป็นต้องระบายออกสู่ตลาดต่างประเทศ ส่วนปีกไก่ และตีนไก่จากประเทศไทยก็เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคชาวฮ่องกง เพราะใช้ข้าวโพดเป็นส่วนผสมในอาหารสัตว์ ทำให้สีผิวหนังของไก่เป็นสีเหลือง

เมื่อพิจารณาปริมาณการผลิตและการบริโภค พบว่า ปริมาณการผลิตยังมีไม่เพียงพอ ดังนั้นประเทศฮ่องกงจึงต้องนำเข้าไก่จากต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา จีน เดนมาร์ก เยอรมนี และบราซิล สำหรับประเทศไทยส่งออกเป็นเนื้อไก่สดแช่แข็งไปประเทศฮ่องกงโดย ในปี พ.ศ. 2532 ส่งออกปริมาณ 5,011 ตัน และเพิ่มเป็น 5,152 ตัน ในปี พ.ศ. 2536 (กระทรวงการคลัง , 2538)

ประเทศในกลุ่มตะวันออกกลาง

ประเทศในกลุ่มนี้จะมีปริมาณความต้องการบริโภคสูงกว่าปริมาณการผลิตที่มีอยู่จึงต้องนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก โดยนำเข้าจากประเทศบราซิล ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา และตุรกี ซึ่งประเทศในกลุ่มตะวันออกกลางที่นำเข้าไก่สดแช่แข็งที่สำคัญ ได้แก่ ประเทศบาห์เรน อิหร่าน อิรัก จอร์แดน คูเวต เลบานอน โอมาน ซาอุดีอาระเบีย ซีเรีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ในจำนวนนี้ประเทศที่นำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศไทย ได้แก่ ประเทศคูเวต ซาอุดีอาระเบีย และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ โดยที่ประเทศคูเวตได้เริ่มนำเข้าในปี พ.ศ. 2524 มูลค่า 4.90 ล้านบาท และเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ สำหรับประเทศซาอุดีอาระเบียได้เริ่มนำเข้าในปี พ.ศ. 2524 มีมูลค่า 0.10 ล้านบาท ส่วนประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ นำเข้าในปี พ.ศ. 2525 มีมูลค่า 0.62 ล้านบาท (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , 2538) และทั้ง 2 ประเทศก็ได้มีการนำเข้าเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในปีต่อ ๆ มา แต่ก็ยังขยายตัวไม่มากนัก เนื่องจากความต้องการนำเข้าในกลุ่มประเทศเหล่านี้จะเป็นไก่แช่แข็งทั้งตัว เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เอนูญาติเห็นว่าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งจะมีกรรมวิธีมาโดยไม่ตัดอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดออก และล้วงเครื่องในออกผูกติดไว้ข้างตัว จะต้องสดและสะอาดด้วย

ต้นทุนการผลิตไก่สดแช่แข็งทั้งตัวของประเทศไทยค่อนข้างสูงและไม่ได้มีการอุดหนุนการส่งออก ทำให้ราคาส่งออกของประเทศไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่งอื่น ๆ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศบราซิล อย่างไรก็ตามโอกาสในการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปยังตลาดในกลุ่มประเทศตะวันออกกลางยังคงมีอยู่ ถ้าสามารถผลิตสินค้าได้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคในประเทศเหล่านี้ และสามารถพัฒนาสินค้าให้คุณภาพเหนือกว่าคู่แข่ง

ประเทศคู่แข่งที่สำคัญ

ประเทศสหรัฐอเมริกา

ธุรกิจการผลิตเนื้อไก่ของประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2535 จำนวนไก่เนื้อที่เข้าโรงฆ่าชำแหละมีประมาณ 6,420 ล้านตัว หรือคิดเป็นปริมาณเนื้อไก่ชำแหละทั้งหมด เท่ากับ 9.54 ล้านตัน ซึ่งปริมาณการผลิตเนื้อไก่ของประเทศสหรัฐอเมริกาทั้งหมดสามารถนำมาบริโภคภายในประเทศได้อย่างพอเพียง และส่วนที่เหลือก็จะส่งออกขายยังต่างประเทศ ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกานั้น นับได้ว่าเป็นประเทศที่มีการส่งออกเนื้อไก่เป็นอันดับหนึ่งของโลก และมีการผลิตเนื้อไก่มากที่สุดของโลกอีกด้วย

สำหรับประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ฮองกง เม็กซิโก และแคนาดา ในส่วนของตลาดญี่ปุ่น จากเดิมประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นผู้ส่งออกเนื้อติดกระดูกออกขาย ก็เริ่มมีการปรับตัวเปลี่ยนมาผลิตเนื้อล้วนส่งเข้าตลาดญี่ปุ่น แข่งขันกับประเทศไทยมากขึ้น

ประเทศบราซิล

เป็นประเทศที่มีการผลิตเนื้อไก่ในอัตราที่เพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี ซึ่งการผลิตจะแบ่งเป็นส่วนที่ใช้บริโภคภายในประเทศประมาณ ร้อยละ 87.00 ของปริมาณการผลิต และไม่มีการนำเข้าเนื้อไก่ จะมีแต่การส่งออกเพียงอย่างเดียว สำหรับตลาดคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ ประเทศซาอุดีอาระเบีย และประเทศในกลุ่มตะวันออกกลาง ซึ่งส่วนใหญ่จะนำเข้าในรูปแบบไก่ชำแหละทั้งตัว รองลงมาได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สหภาพยุโรป และอาร์เจนตินา ซึ่งในประเทศญี่ปุ่นจะเป็นการนำเข้าในรูปแบบชิ้นส่วนชำแหละและตัดแต่งแล้ว

ประเทศจีน

นับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2535 การส่งออกเนื้อไก่ของประเทศจีนได้มีการขยายตัวอย่างมาก คือสามารถส่งออกได้ถึง ร้อยละ 80.00 โดยเฉพาะในตลาดญี่ปุ่นนั้นได้มีนักลงทุนชาวญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในกิจการไก่เนื้อในจีนแล้วส่งกลับไปยังประเทศญี่ปุ่น

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศจีน ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งตั้งอยู่ใกล้กันใช้ระยะเวลาในการขนส่งทางเรือเพียง 3 วัน และประเทศจีนก็นับเป็นประเทศคู่แข่งที่สำคัญของประเทศไทยในสินค้าประเภทเดียวกัน คือ ไก่สดแช่แข็งที่เป็นชิ้นส่วน ได้แก่ เนื้อน่องและเนื้ออก ซึ่งประเทศจีนสามารถขายสินค้าได้ในราคาที่ถูกลงกว่าประเทศไทย เนื่องจากมีระยะทางการขนส่งที่ใกล้กว่าประเทศไทย ทำให้เสียค่าขนส่งถูกกว่าประเทศไทยถึง ต้นละ 100 เหยียดสหรัฐ นอกจากนี้ประเทศจีนยังมีต้นทุนที่ต่ำกว่า โดยประเทศจีนจะได้เปรียบในด้านต้นทุนค่าแรงงานและวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ต่ำกว่าประเทศไทย ทั้งที่วัตถุดิบบางอย่างต้องนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น ปลาป่น และบางชนิดก็มีการนำเข้าโดยไม่ต้องเสียภาษี ได้แก่ ข้าวโพด อีกทั้งรัฐบาลจีนยังให้การสนับสนุนแก่ผู้เลี้ยง เพื่อจูงใจให้มีการส่งออกด้วยการปรับลดค่าเงินหยวนลง ทำให้ราคาไก่ของประเทศจีนยังมีราคาถูกลง และถึงแม้ว่าสินค้าของประเทศจีนจะมีคุณภาพด้อยกว่า แต่ประเทศญี่ปุ่นก็ยังเปลี่ยนไปนำเข้าจากประเทศจีนเพิ่มขึ้น โดยที่ประเทศจีนจะต้องมีการปรับปรุงคุณภาพให้ได้มาตรฐานตามที่ประเทศญี่ปุ่นต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

สภาพตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่น

ในช่วงที่ผ่านมา อุตสาหกรรมไก่เนื้อของประเทศญี่ปุ่นขยายตัวเป็นอย่างมาก เพื่อตอบสนองกับความต้องการในการบริโภคเนื้อไก่ที่เพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้จากเกษตรกรในประเทศมีการเลี้ยงไก่เนื้อเป็นฟาร์มขนาดใหญ่มากขึ้น และมีการนำเทคโนโลยีในการเลี้ยงที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการเพิ่มผลผลิต โดยเริ่มนำเอาเครื่องจักรใหม่ ๆ เช่น เครื่องถอนขน เครื่องลวกน้ำร้อนและเครื่องชำแหละเข้ามาใช้ ทำให้สามารถเพิ่มผลผลิตไก่ชำแหละได้ในปริมาณที่มากขึ้น เพื่อเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของคนในประเทศ แต่ในขณะเดียวกันความต้องการบริโภคเนื้อไก่กลับเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าปริมาณการผลิตไก่เนื้อที่ผลิตได้ภายในประเทศ นอกจากนี้การขยายตัวของซูเปอร์มาร์เก็ตในประเทศญี่ปุ่น ในช่วงปลาย พ.ศ. 2503 เป็นต้นมา ทำให้มีการแปรรูปไก่เนื้อเพื่อนำไปจำหน่ายปลีกในซูเปอร์มาร์เก็ตมากขึ้น

อัตราการบริโภคเนื้อไก่ของประเทศญี่ปุ่น

ถ้าหากพิจารณาทางด้านพฤติกรรมการบริโภคเนื้อไก่ของคนญี่ปุ่น พบว่า ความต้องการบริโภคเนื้อไก่ในครัวเรือนลดลงจาก ร้อยละ 46.70 ในปี พ.ศ. 2523 เป็น ร้อยละ 32.30 ในปี พ.ศ. 2533 ในขณะที่ปริมาณการบริโภคเนื้อไก่นอกบ้าน ได้ขยายตัวขึ้น จาก ร้อยละ 49.20 ในปี พ.ศ. 2523 มาเป็น ร้อยละ 59.90 ในปี พ.ศ. 2533 และเฉพาะในส่วน ความต้องการเนื้อไก่ในอุตสาหกรรมแปรรูปของบริษัทเคนด็วกี้ ฟรายชิกกัน ได้ใช้ปริมาณ เนื้อไก่ ร้อยละ 7.80 ของเนื้อไก่ทั้งหมดที่ผลิตได้ในประเทศญี่ปุ่น (ตารางที่ 8)

เนื่องจากความต้องการบริโภคเนื้อไก่ของประเทศญี่ปุ่นมีปริมาณเพิ่มขึ้นใน อัตราที่สูงกว่าปริมาณการผลิตที่ผลิตได้ภายในประเทศ ดังนั้น ประเทศญี่ปุ่นจึงต้องมีการนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศต่าง ๆ หลายประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วย

ตารางที่ 8 อัตราการบริโภคเนื้อไก่ในประเทศญี่ปุ่น ปี พ.ศ. 2523-2533

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี พ.ศ.	อัตราการบริโภค			
	ในครัวเรือน	ในอุตสาหกรรม	รับประทานนอกบ้าน	รวม
2523	46.70	4.10	49.20	100.00
2528	40.50	7.30	52.20	100.00
2529	38.00	6.70	55.20	100.00
2532	33.00	6.30	60.80	100.00
2533	32.30	7.80	59.90	100.00

ที่มา : (Japan External Trade Organization , 1993)

การนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศไทย

ประเทศญี่ปุ่นนับเป็นตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งที่สำคัญที่สุดของประเทศไทย มาแต่แรกเริ่ม และในปัจจุบัน ประมาณร้อยละ 80.00 ของการส่งออกก็เป็นการส่งออกไปยัง ประเทศญี่ปุ่นเพียงประเทศเดียว แต่จากการที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ผลิตเนื้อไก่บริโภคเองได้เป็นจำนวนมากกว่าประเทศไทยหลายเท่า ทำให้ปริมาณไก่สดแช่แข็งที่ประเทศญี่ปุ่นนำเข้าจากประเทศไทย มีเพียงประมาณ ร้อยละ 7.00 ของความต้องการบริโภคทั้งหมดในประเทศญี่ปุ่นเท่านั้น อย่างไรก็ตามความต้องการบริโภคเนื้อไก่ของประเทศญี่ปุ่นที่มีการเพิ่มขึ้นเรื่อยมาก็ได้มีการชะลอตัวลง เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจถดถอยในปี พ.ศ. 2536 มีผลทำให้การส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น ที่เคยเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอต้องเข้าสู่ภาวะถดถอยในปี พ.ศ. 2536 ด้วยเช่นกัน และมาฟื้นตัวได้ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจประเทศญี่ปุ่น ในปี พ.ศ. 2538 (ตารางที่ 9)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ตารางที่ 9 ปริมาณการนำเข้าไก่สดแช่แข็งของประเทศญี่ปุ่นจากประเทศไทย ระหว่าง
ปี พ.ศ. 2533-2538**

(หน่วย : เมตริกตัน)

ปี พ.ศ.	ปริมาณ
2533	104,714
2534	128,898
2535	141,622
2536	122,810
2537	114,615
2538	114,822

ที่มา : (เครื่องเจริญ โภคภัณฑ์ , 2539)

เปรียบเทียบการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยและประเทศคู่แข่ง

ปริมาณ

เมื่อพิจารณาประเทศคู่แข่งของประเทศไทยในการส่งออกไก่สดแช่แข็งไปประเทศญี่ปุ่น จะพบว่า ทั้ง 3 ประเทศ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา บราซิล และจีน ล้วนได้เปรียบประเทศไทยในด้านต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น ทำให้ในระยะหลังปริมาณการนำเข้าไก่สดแช่แข็งของประเทศญี่ปุ่นจากประเทศไทยลดลง ดังจะเห็นได้จากในปี พ.ศ. 2536 มีการนำเข้าถึง 122,810 เมตริกตัน และลดลงเป็น 114,822 เมตริกตัน ในปี พ.ศ. 2538 ในขณะที่ประเทศจีนนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศคู่แข่งทั้ง 3 ในปริมาณที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเทศจีนที่จากเดิมมีการนำเข้าเพียง 82,423 เมตริกตัน ในปี พ.ศ. 2536 และเพิ่มขึ้นเป็น 191,558 เมตริกตัน ในปี พ.ศ. 2538 (ตารางที่ 10)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 ปริมาณการนำเข้าไก่สดแช่แข็งของประเทศญี่ปุ่นจากแต่ละประเทศ ระหว่าง
ปี พ.ศ. 2533-2538

(หน่วย : เมตริกตัน)

ประเทศ	ปี พ.ศ.					
	2533	2534	2535	2536	2537	2538
จีน	34,599	31,769	58,829	82,423	125,314	191,558
สหรัฐอเมริกา	99,852	116,983	105,634	116,606	121,785	124,516
บราซิล	38,737	49,137	66,711	57,210	71,443	91,033
ไทย	104,714	128,898	141,622	122,810	114,615	114,822
อื่น ๆ	9,775	15,261	12,012	5,208	4,855	4,034
รวม	287,677	342,048	384,808	384,257	438,012	525,963

ที่มา : (เครือข่ายวิจัย , 2539)

ราคา

ความแตกต่างของต้นทุนการผลิต ได้ส่งผลให้ราคานำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่ง โดยในปี พ.ศ. 2536 ราคานำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศไทยสูงถึง กิโลกรัมละ 251 เยน ในขณะที่ราคานำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา จีน และบราซิล มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 141 เยน 205 เยน และ 190 เยน ตามลำดับ (ตารางที่ 11) และเมื่อพิจารณาราคานำเข้าไก่ติดกระดูกของประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งแล้ว ปรากฏว่า ในปี พ.ศ. 2535 ราคานำเข้าเนื้อไก่ติดกระดูกของประเทศไทยมีราคาสูงสุด เฉลี่ยกิโลกรัมละ 250 เยน รองลงมาเป็นประเทศบราซิล 207 เยน ต่อมาเป็นประเทศจีน และประเทศสหรัฐอเมริกา กิโลกรัมละ 202 และ 151 เยน ตามลำดับ ส่วนราคานำเข้าเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื้อไก่ถอดกระดูก ปรากฏว่าของประเทศไทยมีราคาสูงที่สุดเช่นกัน คือโดยเฉลี่ยกิโลกรัมละ 323 เยน รองลงมาเป็นประเทศบราซิล กิโลกรัมละ 264 เยน ประเทศจีน กิโลกรัมละ 252 เยน และประเทศสหรัฐอเมริกา 224 เยน (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบราคาไก่สดแช่แข็งที่ประเทศญี่ปุ่นนำเข้าจากประเทศต่าง ๆ

ปี พ.ศ. 2527-2536

(หน่วย : เยน/กิโลกรัม)

ปี พ.ศ.	ประเทศ			ไทย
	สหรัฐอเมริกา	จีน	บราซิล	
2527	330	412	411	457
2528	290	386	405	389
2529	198	280	277	333
2530	179	259	240	296
2531	165	251	214	280
2532	203	267	229	314
2533	208	304	279	330
2534	196	312	281	345
2535	175	251	256	319
2536	141	205	190	257

ที่มา : (Japan External Trade Organization , 1993)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบราคาไก่สดแช่แข็งที่ประเทศญี่ปุ่นนำเข้าจากประเทศต่าง ๆ

ปี พ.ศ. 2535

(หน่วย : เยน/กิโลกรัม)

รายการ	เนื้อไก่ติดกระดูก	เนื้อไก่ถอดกระดูก
สหรัฐอเมริกา	150.53	224.35
ไทย	249.80	323.39
จีน	202.03	251.67
บราซิล	206.57	264.31
เฉลี่ย	164.16	282.51

ที่มา : (Japan External Trade Organization , 1993)

ส่วนแบ่งตลาด

สำหรับประเภทของเนื้อไก่ที่ประเทศญี่ปุ่นนำเข้า มีทั้งเนื้อไก่ประเภทติดกระดูกและเนื้อไก่ประเภทถอดกระดูก แต่จากการที่ผู้บริโภคในประเทศญี่ปุ่นมีความนิยมบริโภคเนื้อไก่ที่ถอดกระดูกแล้วมากกว่าเนื้อไก่ติดกระดูก ทำให้เม็ดเงินลงทุนการเลี้ยงไก่ของประเทศไทยจะสูงกว่าประเทศสหรัฐอเมริกาแต่ค่าแรงงานในการทำให้เป็นเนื้อไก่ถอดกระดูก ซึ่งถูกกว่าทำให้แข่งขันได้ดีและสามารถครองตลาดญี่ปุ่นได้เป็นอันดับหนึ่ง โดยมีส่วนแบ่งตลาด ร้อยละ 36.13 ในปี พ.ศ. 2535 ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งส่งออกในรูปของไก่ติดกระดูกนั้นครองตลาดได้น้อยกว่า และมีส่วนแบ่งตลาด ร้อยละ 28.37

ต่อมาเมื่อประเทศจีน ซึ่งมีข้อได้เปรียบทั้งด้านต้นทุนการเลี้ยง ค่าจ้างแรงงาน และต้นทุนการขนส่ง ได้พัฒนาการเลี้ยงไก่เนื้อเพื่อส่งออกขึ้นมาแข่งขันเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ก็ทำให้ประเทศไทยต้องสูญเสียส่วนแบ่งตลาดในญี่ปุ่นไปอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ประเทศจีนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครองส่วนแบ่งตลาดได้เพิ่มขึ้น โดยใน ปี พ.ศ. 2537 การส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย มีส่วนแบ่งในตลาดญี่ปุ่นสูงสุดถึงร้อยละ 28.33 รองลงมาเป็นประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมี ส่วนแบ่งร้อยละ 27.72 ส่วนประเทศไทยมีส่วนแบ่งตลาดตกลงมาเป็นอันดับ 3 คือร้อยละ 25.89 ตามด้วยประเทศบราซิล ซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 16.69 (ตารางที่ 13 และภาพที่ 2)

ตารางที่ 13 ร้อยละของส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งแยกตามรายประเทศที่สำคัญใน ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2537

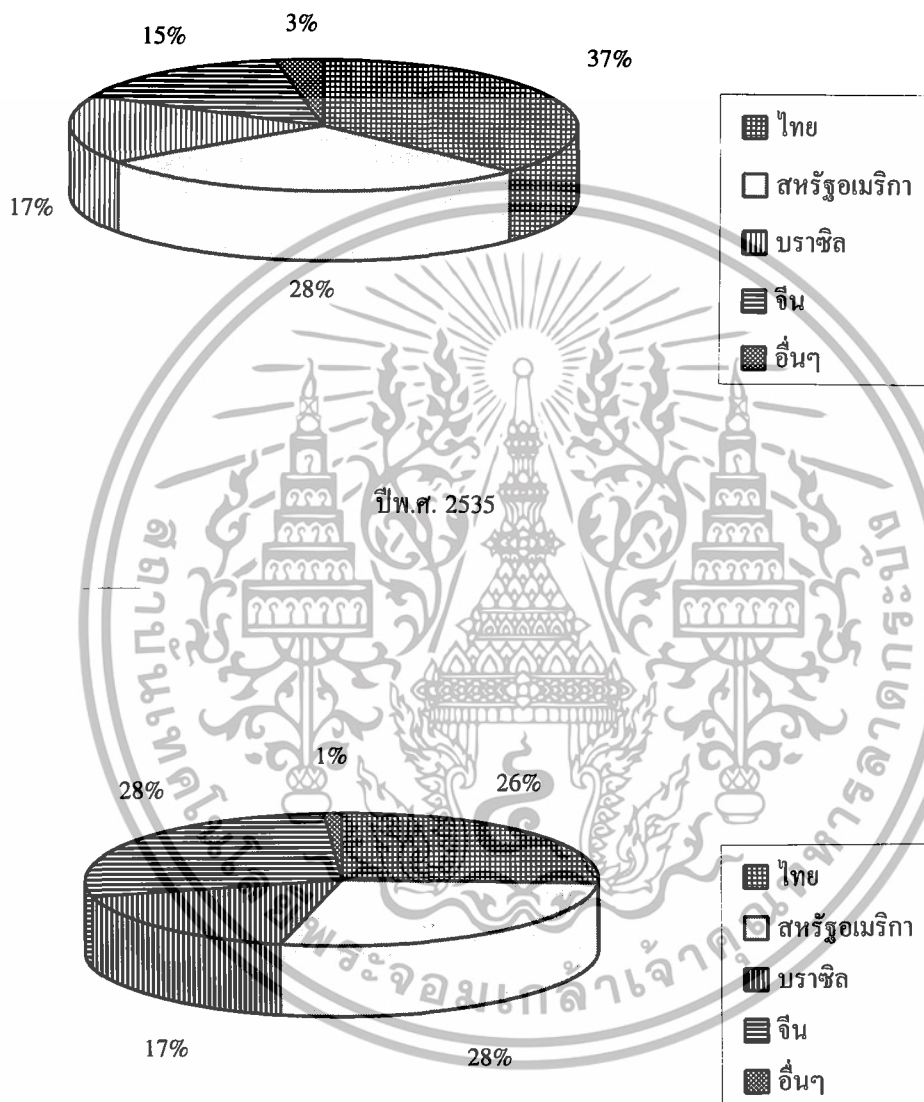
(หน่วย : ร้อยละ)

ประเทศ	ปี พ.ศ.		
	2535	2536	2537
ไทย	36.13	31.54	25.89
สหรัฐอเมริกา	28.37	30.10	27.72
บราซิล	17.36	15.83	16.69
จีน	14.96	21.15	28.33
อื่น ๆ	3.21	1.47	1.38

ที่มา : (กระทรวงพาณิชย์ , 2538)

อุปสรรคในการส่งออก

ความเสียเปรียบอีกประการหนึ่งของการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย ไปยังประเทศญี่ปุ่นที่นับว่าเป็นอุปสรรคในการส่งออกก็คือ การเรียกเก็บภาษีนำเข้าไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อถอดกระดูกของประเทศไทย ในอัตราร้อยละ 12.00 ในขณะที่ภาษีนำเข้าไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อติดกระดูกของประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอื่น ๆ ซึ่งเป็นคู่แข่งของประเทศไทย เก็บในอัตราร้อยละ 10.00 ทำให้ประเทศไทยเสียเปรียบคู่แข่งในเอกลำเป็นเอกสารที่ส่งวันไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปีพ.ศ. 2537

ภาพที่ 2 ส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่น ปี พ.ศ. 2535 และปี พ.ศ. 2537

ที่มา : (อสังกสินพงศ์ , 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านราคาและตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลก ประเทศญี่ปุ่นได้ประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีใหม่ โดยลดภาษีนำเข้าเนื้อไก่ถอดกระดูกจากร้อยละ 12.00 เหลือร้อยละ 11.90 และภาษีเนื้อติดกระดูกจากร้อยละ 10.00 เหลือร้อยละ 8.50 ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมกับประเทศไทย ซึ่งส่วนใหญ่ส่งออกเนื้อไก่ถอดกระดูก ซึ่งได้ลดภาษีเพียงร้อยละ 0.10 ขณะที่ไก่ติดกระดูกลดภาษีลงถึงร้อยละ 1.50 (สมาคมผู้ผลิตไก่เพื่อส่งออกไทย , 2540)

โอกาสในการส่งออก

1. เมื่อองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ประเทศสมาชิก WTO ที่เคยดำเนินนโยบายอุดหนุนการส่งออกและการผลิตจะต้องลดการใช้มาตรการการอุดหนุน การแทรกแซงราคาและการคุ้มครองการผลิตลง รวมทั้งการเปิดตลาดให้มีการนำเข้าเป็นไปอย่างเสรีมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันกับประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา บราซิล และฝรั่งเศสได้ดีขึ้น รวมทั้งประเทศสมาชิก WTO บางประเทศต้องเปิดตลาดนำเข้าเนื้อไก่มากขึ้น เช่น ประเทศเกาหลีใต้ ประเทศไต้หวัน ซึ่งน่าจะเป็นโอกาสของประเทศไทยที่จะขยายการส่งออกไปยังตลาดเหล่านี้ได้

2. ประเทศจีนเริ่มเปิดประเทศและทำการผลิตเพื่อการส่งออกสินค้าหลาย ๆ ชนิด ทำให้จำนวนประชากรที่มีมากกว่า 1,187 ล้านคน มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น แต่การผลิตไก่เนื้อของประเทศจีนยังมีน้อยและยังไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศ ดังนั้น แม้ประเทศจีนจะเพิ่มการผลิตได้มากขึ้น แต่ผลผลิตส่วนใหญ่จะใช้เพื่อการบริโภคภายในประเทศ ประเทศไทยจึงน่าจะมีโอกาสเพิ่มในการส่งออกไก่สดแช่แข็งไปแข่งขันกับประเทศจีนในตลาดประเทศญี่ปุ่นได้อีก

3. เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2538 สหภาพยุโรปได้เปลี่ยนแปลงระเบียบการนำเข้าจากการเสียค่าธรรมเนียมพิเศษ (Levy) มาเป็นการเรียกเก็บภาษีส่วนเพิ่ม (additional duty) การส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยถูกเก็บภาษีนำเข้า 150.40 ECU ต่อ 100 กิโลกรัม บวกกับภาษีส่วนเพิ่มอีก 18 ECU ต่อ 100 กิโลกรัม ในขณะที่ภาษีนำเข้าอาหารสำเร็จรูปแช่แข็งประเภทไก่ต้มสุกถูกเรียกเก็บภาษีเพียงร้อยละ 17.00 เท่านั้น บริษัทเอกชนได้ส่งออกไก่ต้มสุกจากประเทศไทยไปประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป เดิมถูกประเทศผู้นำเข้าเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในสหภาพยุโรปใช้มาตรการกีดกันการนำเข้าสู่ตลาด โดยนำเรื่องสุขอนามัยมาเป็นข้ออ้างในการห้ามการนำเข้า แต่ในปัจจุบันบริษัทเอกชน 2 ราย ได้รับอนุญาตให้ส่งสินค้าไก่ต้มสุกเข้าไปจำหน่ายได้ เนื่องจากโรงงานของประเทศไทยได้รับการยอมรับและผ่านการตรวจสอบคุณภาพและกระบวนการผลิตจากเจ้าหน้าที่สหภาพยุโรปแล้ว

4. ในปี พ.ศ. 2538 ที่ผ่านมาคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรได้อนุมัติเงินทุนหมุนเวียน จำนวน 280 ล้านบาท ให้แก่ 3 สมาคม คือ สมาคมส่งเสริมการเลี้ยงไก่ สมาคมผู้ผลิตไก่เพื่อการส่งออก และสมาคมผู้เลี้ยงไก่เนื้อเพื่อการส่งออกเข้าแทรกแซงตลาดเมื่อเกิดปัญหาราคาไก่ตกต่ำ และหากมีปัญหาในอนาคตก็สามารถที่จะขออนุมัติใช้เงินกองทุนช่วยเหลือเกษตรกร (ถชก.) เข้าแทรกแซงตลาดได้

อย่างไรก็ตาม การที่ไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยจะยังคงส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่นได้มากอยู่นั้น ก็เนื่องจากการที่ผู้ประกอบการชาวไทยมีความสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกด้วยการแปรรูปเป็นสินค้าพร้อมปรุง เช่น ไก่เสียบไม้ย่าง ไก่ห่อใบเตย ได้สอดคล้องกับความต้องการอันหลากหลายของผู้บริโภคชาวญี่ปุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ใช้เทคโนโลยีอันทันสมัยเพื่อรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าจนเป็นที่ยอมรับในตลาดญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังสามารถปรับการผลิตตอบสนองตามคำสั่งซื้อที่กำหนดลักษณะเฉพาะของผลิตภัณฑ์เป็นพิเศษได้ดี แม้จะมีการสั่งซื้อจำนวนไม่มากนักก็ตาม ซึ่งศักยภาพเช่นนี้คู่แข่งสำคัญเช่นประเทศจีนยังด้อยกว่าในด้านเทคโนโลยีและมาตรฐานการผลิต ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกานั้นจะด้อยกว่าในด้านความสามารถที่จะปรับการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะที่มีอยู่หลากหลาย เนื่องจากจะทำให้ต้นทุนสูงขึ้นมากถ้าเป็นการผลิตจำนวนน้อย

ปัญหาการส่งออกไก่สดแช่แข็งไปประเทศญี่ปุ่น

ปัญหาการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไปประเทศญี่ปุ่น สามารถแบ่งได้เป็นหัวข้อที่สำคัญ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาการกีดกันทางการค้า

ประเทศญี่ปุ่นมีมาตรการกีดกันทางการค้าโดยใช้มาตรการการเรียกเก็บภavnี้นำเข้าไก่สดแช่แข็งประเภทต่าง ๆ ในอัตราที่ไม่เท่ากัน โดยเฉพาะไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อถอดกระดูกที่ประเทศญี่ปุ่นเรียกเก็บภavnีในอัตราที่สูงมาก เนื่องจาก ประเทศญี่ปุ่นได้มีการผลิตไก่สดแช่แข็งประเภทนี้ในปริมาณมากที่สุดเช่นกัน ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เนื้อไก่ถอดกระดูกที่นำเข้ามาจากประเทศไทยเข้ามาแข่งขันด้านราคากับเนื้อไก่ถอดกระดูกที่ผลิตได้ภายในประเทศญี่ปุ่นจึงได้ใช้มาตรการการเรียกเก็บภavnีนำเข้าในอัตราที่สูง ซึ่งส่งผลให้ราคานำเข้าไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อถอดกระดูกสูงตามไปด้วย ผลจากการใช้มาตรการนี้จะเป็นการช่วยเหลือผู้ผลิตภายในประเทศและป้องกันไม่ให้เกิดการนำเข้าไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อถอดกระดูกมากเกินไป และถึงแม้ว่าในระยะหลังประเทศญี่ปุ่นจะได้มีการเปลี่ยนแปลงอัตราภavnีใหม่ โดยมีการลดภavnีนำเข้าให้ต่ำกว่าเดิม (ตารางที่ 14) แต่จากการที่ประเทศไทยส่งออกไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อถอดกระดูกไปประเทศญี่ปุ่นมากกว่าไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อติดกระดูกที่ประเทศสหรัฐอเมริกาส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นมากที่สุด จึงส่งผลให้ประเทศไทยเสียเปรียบประเทศสหรัฐอเมริกาในด้านราคาส่งออก

ตารางที่ 14 อัตราภavnีนำเข้าไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อถอดกระดูกและประเภทเนื้อติดกระดูกของประเทศไทย

(หน่วย : ร้อยละ)

ประเภท	อัตราภavnีเดิม	อัตราภavnีใหม่	เปลี่ยนแปลง
ไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อถอดกระดูก	12.00	11.90	0.10
ไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อติดกระดูก	10.00	8.50	1.50

ที่มา : (สมาคมผู้ผลิตไก่เพื่อส่งออกไทย , 2540)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาด้านต้นทุนการผลิตเนื้อไก่

ในการผลิตเนื้อไก่ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่ก็คือ ต้นทุนวัตถุดิบอาหารสัตว์ ซึ่งประเทศไทยต้องนำเข้าจากต่างประเทศ โดยในการนำเข้าต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษ รวมทั้งภาษีขาเข้าและภาษีการค้าด้วย ในขณะที่ประเทศจีนมีการนำเข้าวัตถุดิบบางชนิดโดยไม่ต้องเสียภาษี เนื่องจากได้รับการสนับสนุนการส่งออกจากรัฐบาลจีนเอง และเมื่อต้นทุนการผลิตต่ำจึงทำให้ราคาไก่ส่งออกของประเทศจีนต่ำไปด้วย ส่งผลให้ประเทศญี่ปุ่นเปลี่ยนไปนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศจีนที่มีราคาต่ำกว่าไก่สดแช่แข็งจากประเทศไทยมากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันมีส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งในประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นมาก ในขณะที่ส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่นกลับลดลง

จากปัญหาด้านการกีดกันทางการค้าของประเทศญี่ปุ่นและปัญหาด้านต้นทุนการผลิตไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น จะเห็นได้ว่าปัญหาทั้ง 2 ด้านล้วนส่งผลให้ราคาส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่นสูงขึ้น และมีราคาสูงกว่าคู่แข่งในตลาดเดียวกัน โดยเฉพาะประเทศจีน ซึ่งนับว่าเป็นคู่แข่งที่สำคัญของประเทศไทยในการส่งออกไก่สดแช่แข็งไปประเทศญี่ปุ่นในปัจจุบัน เนื่องจากในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา ประเทศจีนสามารถส่งออกไก่สดแช่แข็งไปประเทศญี่ปุ่นได้ในปริมาณที่เพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มว่าประเทศญี่ปุ่นจะมีความสนใจในการนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศจีนมากขึ้นเพราะมีราคาที่ต่ำกว่าของประเทศไทยนั่นเอง

การวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ทางสถิติของการศึกษาการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่นนี้จะอาศัยแบบจำลองการวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาด ซึ่งผลของการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย จะเกิดจากผลการเปลี่ยนแปลงในลักษณะต่าง ๆ ตามแบบจำลองที่กำหนดขึ้น ดังได้กล่าวมาแล้ว โดยที่การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดจะทำให้ทราบว่าไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นหรือลดลง ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มขึ้นหรือลดลง และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการส่งออกไก่สดแช่แข็งแล้วประเทศไทยได้เปรียบหรือเสียเปรียบ โดยเฉพาะคู่แข่งชั้นที่สำคัญเช่นประเทศจีน ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะสามารถครองตลาดได้มากขึ้น โดยจะทำการวิเคราะห์ผลจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาดและผลจากการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในตลาด

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่น

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดได้ใช้ข้อมูลปริมาณการนำเข้าไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยจากประเทศไทยและประเทศจีน รายปีเฉลี่ยระหว่างปี พ.ศ. 2533-2535 เป็นคาบระยะเวลาที่ 1 และระหว่างปี พ.ศ. 2536-2538 เป็นคาบระยะเวลาที่ 2 (ตารางที่ 15) เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอน โดยผลของการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่น ได้แสดงไว้ในตารางที่ 16 และตารางที่ 17

ตารางที่ 15 ปริมาณการนำเข้าไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยจากประเทศไทยและประเทศจีน ระหว่างปี พ.ศ. 2533-2535 และปี พ.ศ. 2536-2538

(หน่วย : เมตริกตัน)

ปี พ.ศ.	ปริมาณนำเข้าทั้งหมด	ไทย	จีน
2533	287,677	104,714	34,599
2534	342,048	128,898	31,769
2535	384,808	141,622	58,829
เฉลี่ย 3 ปี	338,177.67	125,078.00	41,732.33
2536	384,257	122,810	82,423
2537	438,012	114,615	125,314
2538	525,963	114,822	191,558
เฉลี่ย 3 ปี	449,410.67	117,415.67	133,098.33

ที่มา : (เครือเจริญโภคภัณฑ์ , 2539)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยใน
ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างปี พ.ศ. 2533-2535 และปี พ.ศ. 2536-2538

(หน่วย : เมตริกตัน)

ประเทศ	ปริมาณการนำเข้าไก่สดแช่แข็งของประเทศญี่ปุ่น			
	เฉลี่ยปี 2533-2535	ร้อยละ	เฉลี่ยปี 2536-2538	ร้อยละ
ไทย	125,078.00	36.99	133,098.33	29.62
จีน	42,732.33	12.34	117,415.67	26.13
ปริมาณการนำเข้าทั้งหมด	338,177.67	100.00	449,410.67	100.00

ที่มา : (จากการคำนวณ)

ความสามารถในการส่งออก (potential export)

1. ส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2533-2535 ณ ระดับการส่งออก
ปี พ.ศ. 2536-2538 (S_T)

$$S_T = 0.3699 * 449,410.67 = 166,237.01$$

2. ส่วนแบ่งตลาดของประเทศจีนในปี พ.ศ. 2533-2535 ณ ระดับการส่งออก

ปี พ.ศ. 2536-2538 (S_C)

$$S_C = 0.1234 * 449,410.67 = 55,457.28$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยและ
ประเทศจีนในประเทศญี่ปุ่น

(หน่วย : เมตริกตัน)

ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด	ไทย		จีน	
	ปริมาณ	ร้อยละ	ปริมาณ	ร้อยละ
ผลการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด	8,020.33 ^{1/}	100.00	75,683.34 ^{2/}	100.00
ผลจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด	41,159.01 ^{3/}	+513.18	13,724.95 ^{4/}	+18.13
ผลจากการเปลี่ยนแปลงการแข่งขัน	-33,138.68 ^{5/}	-413.18	61,958.39 ^{6/}	+81.87

หมายเหตุ 1/ $133,098.33 - 125,078.00 = 8,020.33$

2/ $117,415.67 - 41,732.33 = 75,683.34$

3/ $166,237.01 - 125,078.00 = 41,159.01$

4/ $55,457.28 - 41,732.33 = 13,724.95$

5/ $133,098.00 - 166,237.01 = -33,138.68$

6/ $117,415.67 - 55,457.28 = 61,958.39$

ที่มา : (จากการคำนวณ)

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 16 และตารางที่ 17 จะเห็นได้ว่า ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2533-2535 และปี พ.ศ. 2536-2538 ส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยลดลงจาก ร้อยละ 36.99 เป็นร้อยละ 29.62 ในขณะที่ส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศจีนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 12.34 เป็นร้อยละ 26.13 แต่ปริมาณการนำเข้าไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย เพิ่มขึ้นจาก 125,078.00 เมตริกตัน ในช่วงปี พ.ศ. 2533-2535 เป็น 133,098.33 เมตริกตัน ในช่วงปี พ.ศ. 2536-2538 หรือเพิ่มขึ้น 8,020.33 เมตริกตัน ในจำนวนนี้เป็นผลมาจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น 41,159.01 เมตริกตัน หรือคิดเป็นร้อยละ

513.18 และเป็นผลมาจากการแข่งขันลดลง 33,138.68 เมตริกตัน หรือเท่ากับร้อยละ 413.18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งกันของประเทศไทยในตลาดนี้ คือประเทศจีน พบว่าในขณะที่ประเทศไทยเสียเปรียบในด้านการแข่งขัน ประเทศจีนกลับได้ประโยชน์ทั้งในด้านการขยายขนาดของตลาดและด้านการแข่งขัน กล่าวคือปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยได้เพิ่มขึ้นจาก 41,732.33 เมตริกตัน ในช่วงปี พ.ศ. 2533-2535 เป็น 117,415.67 เมตริกตัน ในช่วงปี พ.ศ. 2536-2538 ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผลมาจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น ร้อยละ 18.13 และเป็นผลมาจากการแข่งขันเพิ่มขึ้น ร้อยละ 81.87

จากการเพิ่มปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย พบว่าผลส่วนใหญ่มาจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด นั่นก็มิผลมาจากอัตราการบริโภคเนื้อไก่ของประเทศไทยมีปริมาณที่มากขึ้น จึงส่งผลให้มีการนำเข้ามากขึ้น และถ้าหากเปรียบเทียบกับประเทศจีน จะเห็นว่าประเทศไทยได้เปรียบในด้านการขยายขนาดของตลาดมากกว่าประเทศจีน อันเนื่องมาจากประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกไก่สดแช่แข็งไปประเทศญี่ปุ่นในปริมาณมากที่สุดนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและมีอัตราการส่งออกเข้าสู่ตลาดญี่ปุ่นก่อนหน้าประเทศจีน ในทางตรงกันข้าม เมื่อพิจารณาความได้เปรียบทางการแข่งขันจะพบว่าประเทศจีนได้เปรียบกว่าประเทศไทยมาก ซึ่งทำให้ประเทศไทยสูญเสียส่วนแบ่งตลาดไปให้ประเทศจีนเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากประเทศจีนมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำ ทำให้ได้เปรียบในการแข่งขันด้านราคานำเข้า รวมทั้งยังได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุนการส่งออกจากรัฐบาลจีนด้วย

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

อุตสาหกรรมไก่สดแช่แข็งเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศอีกอุตสาหกรรมหนึ่ง ซึ่งทำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศให้กับประเทศไทยได้ปีละหลายพันล้านบาท อีกทั้งยังเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดการจ้างงานภายในประเทศเป็นจำนวนมาก และจากการขยายฐานการผลิตของผู้ผลิตรายใหญ่ ทำให้ในปัจจุบันประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกไก่สดแช่แข็งรายใหญ่อันดับหนึ่งของโลก โดยประเทศไทยมีการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นในปริมาณมากที่สุดคือ ร้อยละ 80.00 ของการส่งออกรวม และประเทศญี่ปุ่นก็นับเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ส่วนตลาดที่สำคัญรองลงมา ได้แก่ ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป สิงคโปร์ และฮ่องกง ซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกในปี พ.ศ. 2538 คิดเป็นร้อยละ 10.00 ร้อยละ 3.00 และร้อยละ 2.00 ของปริมาณการส่งออกรวม ตามลำดับ

การส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ไก่สดแช่แข็งทั้งตัว และเป็นชิ้นส่วนชำแหละแช่แข็งทั้งชนิดที่ติดกระดูกและเนื้อถอดกระดูก แต่สำหรับการส่งไปประเทศญี่ปุ่นส่วนใหญ่แล้วจะเป็นประเภทชิ้นส่วนชำแหละแช่แข็งถอดกระดูก ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดญี่ปุ่นมาก และจากการศึกษาสภาพการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย พบว่าประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญเป็นอันดับหนึ่งของประเทศไทย โดยในช่วง ปี พ.ศ. 2524-2535 ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา ปริมาณการส่งออกไก่สดแช่แข็งไปประเทศญี่ปุ่นก็เริ่มลดลง เนื่องจากประเทศไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับต้นทุนที่สูงกว่าของคู่แข่งจีน ไม่ว่าจะเป็นประเทศสหรัฐอเมริกา บราซิล และจีน โดยเฉพาะประเทศจีนมีต้นทุนในการผลิตที่ต่ำกว่าของประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นต้นทุนค่าแรงงาน ค่าขนส่ง และค่าวัตถุดิบอาหารสัตว์ รวมถึงการได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลของประเทศจีนเอง จึงทำให้มีราคาส่งออกที่ถูกกว่าประเทศไทย และยิ่งจะได้รับความสนใจในการนำเข้าจากประเทศญี่ปุ่นมากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อประเทศจีนเปลี่ยนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาผลิตไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อติดกระดูกส่งออกแข่งขันกับประเทศไทยเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคชาวญี่ปุ่นมากขึ้น

จากสภาพการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น พบว่าความต้องการในการบริโภคเนื้อไก่ของคนญี่ปุ่นมีอยู่อย่างไม่จำกัด ในขณะที่ความสามารถในการผลิตมีเป็นจำนวนมากแต่ก็ยัง ไม่เพียงพอกับความต้องการ จึงนับได้ว่าประเทศญี่ปุ่นยังเป็นตลาดหลักในการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย และสำหรับปัญหาในการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่นสามารถแบ่งได้เป็น 2 ข้อ คือ ปัญหาการคิดทางการค้า โดยการเรียกเก็บภาษีนำเข้าไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อติดกระดูกในอัตราที่สูงกว่าไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อติดกระดูก และหลังจากได้มีการเปลี่ยนแปลงอัตรารภาษีใหม่ก็ยิ่งทำให้อัตรารภาษีนำเข้าไก่สดแช่แข็งทั้งสองประเภทมีความแตกต่างกันมากขึ้น และปัญหาข้อที่สอง คือปัญหาด้านต้นทุนการผลิตเนื้อไก่ ในส่วนของต้นทุนวัตถุดิบอาหารสัตว์ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลให้ราคาส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย สูงกว่าประเทศคู่แข่งอื่น ๆ

จากผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น ระหว่างปี พ.ศ. 2533-2535 และระหว่างปี พ.ศ. 2536-2538 ปรากฏว่าปริมาณการส่งออกของประเทศจีนเพิ่มขึ้นถึง 75,683.34 เมตริกตัน มากกว่าประเทศไทยซึ่งมีปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นเพียง 8,020.33 เมตริกตัน ทั้งนี้เป็นผลมาจากการขยายขนาดของตลาดที่ทำให้ปริมาณการส่งออกของประเทศจีนเพิ่มขึ้น 13,724.95 เมตริกตัน และผลจากการแข่งขันทำให้ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้น 61,958.39 เมตริกตัน ส่วนประเทศไทยแม้ว่าจะได้ประโยชน์จากการขยายขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น 41,159.01 เมตริกตัน แต่ขณะเดียวกันประเทศไทยกลับเสียเปรียบประเทศจีนจากการแข่งขันในตลาดลดลง 33,138.68 เมตริกตัน และเมื่อพิจารณาผลโดยรวมแล้ว พบว่า แม้ปริมาณการส่งออกของประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นแต่ก็เป็นการเพิ่มขึ้นในปริมาณน้อยเมื่อเทียบกับประเทศจีน ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ประเทศญี่ปุ่นเปลี่ยนไปนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศจีนมากขึ้น ดังนั้น การที่ประเทศไทยจะรักษาส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งในประเทศญี่ปุ่นไว้ได้ ก็ต้องมีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานในการผลิตให้สูงขึ้น รวมทั้ง จะต้องหาวิธีที่จะลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง เพื่อให้เกิดความเอกลาเป็นเอกลาที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้เปรียบในด้านราคาซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะจูงใจให้ประเทศคู่ค้าต่าง ๆ เปลี่ยนมานำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศไทยเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพการส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย รวมทั้งการศึกษาการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่น จะทำให้ได้ข้อเสนอแนะบางประการ ที่จะสามารถนำไปปรับปรุงใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการส่งออกไก่สดแช่แข็งและสามารถวางแผนเพื่อขยายตลาดส่งออกให้เพิ่มขึ้น ดังนี้

1. จากการที่ประเทศญี่ปุ่น ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องการควบคุมคุณภาพการนำเข้าไก่สดแช่แข็งอย่างเข้มงวด ดังนั้น ผู้ผลิตไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยจะต้องมีการควบคุมคุณภาพในการผลิตให้เป็นที่ไปตามหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ประเทศญี่ปุ่นกำหนดไว้ เพื่อให้ไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยเป็นที่ยอมรับของประเทศญี่ปุ่น

2. ภาครัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือในด้านต้นทุนค่าอาหารสัตว์ที่มีราคาสูงซึ่งมีสาเหตุมาจากการขาดแคลนวัตถุดิบหลัก ในการผลิตอาหารสัตว์ ได้แก่ กากถั่วเหลือง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และปลาป่น โดยการอนุญาตให้นำเข้าวัตถุดิบที่ขาดแคลนโดยเสรี มีการคืนภาษีนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ให้กับผู้ผลิตไก่ รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยด้านอาหารสัตว์ ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยลดต้นทุนการผลิตในส่วนนี้ลงได้อย่างมาก นอกจากนี้ฝ่ายผู้ผลิตอาจจะมีการขยายกำลังการผลิต เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ยังเป็นการลดต้นทุนต่อหน่วยได้อีกด้วย ซึ่งจะเป็นการช่วยกระตุ้นให้อุตสาหกรรมไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยมีอัตราการเติบโตมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นภาคการผลิต การส่งออก หรือศักยภาพในการแข่งขันกับประเทศคู่แข่งอื่น ๆ ในประเทศญี่ปุ่น

3. จากการที่ประเทศญี่ปุ่นมีการเปลี่ยนแปลงการเรียกเก็บภาษีนำเข้าไก่สดแช่แข็งในอัตราที่แตกต่างกัน คือในการนำเข้าไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อติดกระดูก จะเรียกเก็บภาษีในอัตราที่ลดลงมากกว่าภาษีนำเข้าไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อถอดกระดูก ซึ่งเป็นประเภทที่ประเทศไทยส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นมาก ดังนั้นการที่จะลดข้อเสียเปรียบข้อนี้ไปได้ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากภาครัฐบาล โดยรัฐบาลของประเทศไทยควรจะมีการเจรจาต่อรองทางการค้ากับรัฐบาลประเทศญี่ปุ่น เพื่อให้ประเทศญี่ปุ่นมีการเรียกเก็บภาษีนำเข้าไก่สดแช่แข็ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารทบทวนวิธีสำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทเนื้อลดกระดูกจากประเทศไทยในอัตราที่ลดลงกว่าที่เป็นอยู่ หรืออย่างน้อยก็ควรจะมี การเรียกเก็บในอัตราที่ลดลงเท่ากับที่เรียกเก็บจากไก่สดแช่แข็งประเภทเนื้อติดกระดูก คือ ลดลงร้อยละ 1.50 เท่ากัน

4. จากการวิเคราะห์ส่วนแบ่งทางการตลาดไก่สดแช่แข็งของประเทศไทยไป ประเทศญี่ปุ่นเทียบกับประเทศจีน แม้จะพบว่าประเทศไทยได้เปรียบในด้านการขยายขนาด ของตลาดมากกว่าประเทศจีน แต่สาเหตุก็เนื่องมาจากความต้องการในการบริโภคเนื้อไก่ของ ประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นนั่นเอง ไม่ได้เกิดจากความสามารถในเชิงการค้าของประเทศไทย ใน ขณะที่ประเทศจีนได้เปรียบด้านการแข่งขันมากกว่าประเทศไทย ซึ่งในระยะหลังประเทศจีน สามารถแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดจากประเทศไทยได้มากขึ้น ทำให้ประเทศไทยมี ส่วนแบ่งทางการตลาดลดลง ดังนั้น การจะรักษาไว้ซึ่งตลาดสำคัญแห่งนี้จึงจำเป็นที่ผู้ส่งออก จะต้องมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันการส่งออกโดยปรับปรุงด้านราคาส่งออกไม่ให้ สูงกว่าคู่แข่ง หรือการรักษาคุณภาพของสินค้าให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ประเทศญี่ปุ่น กำหนดไว้ รวมทั้งมีการพัฒนาคุณภาพของสินค้าให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะการแปรรูป สู่ผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดมากและยังมีมูลค่าที่สูงกว่าการส่งออก ในรูปไก่สดแช่แข็งโดยทั่วไปด้วย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการคลัง . 2538 . สถิติการค้าระหว่างประเทศ . กรุงเทพมหานคร . (อัดสำเนา)

_____ . 2539 . สถิติการค้าระหว่างประเทศ . กรุงเทพมหานคร . (อัดสำเนา)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ . 2537 . ผลกระทบจากค่าธรรมเนียมพิเศษต่อธุรกิจ
การเลี้ยงสัตว์ . กรุงเทพมหานคร . (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

_____ . 2538ก . การผลิต การตลาดไก่เนื้อ . กรุงเทพมหานคร . (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

_____ . 2538ข . สรุปสถานการณ์ปศุสัตว์ปี 2537 และภาคคณะปี 2538 .
กรุงเทพมหานคร . (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

_____ . 2539 . “การแก้ไขปัญหาการส่งออกเนื้อไก่” . สัตว์เศรษฐกิจ .
14(306) : น. 48 .

กระทรวงพาณิชย์ . 2537 . สถิติการค้า . กรุงเทพมหานคร . (อัดสำเนา)

_____ . 2538 . โอกาสของสินค้าเกษตรที่สำคัญบางรายการของไทยหลังการเปิดตลาด .
กรุงเทพมหานคร . (อัดสำเนา)

ข่าวพาณิชย์ . 2524 . กรุงเทพมหานคร : 25 กุมภาพันธ์ 2524 . น. 6 .

เครือเจริญโภคภัณฑ์ . 2536ก . สถานการณ์ไก่เนื้อในยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย และ
แอฟริกา . กรุงเทพมหานคร . (อัดสำเนา)

_____ . 2536ข . สถานการณ์ไก่เนื้อในเอเชีย . กรุงเทพมหานคร . (อัดสำเนา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครือเจริญโภคภัณฑ์ . 2536ค . การพัฒนาอุตสาหกรรมไก่เนื้อของชาวญี่ปุ่น .
กรุงเทพมหานคร . (อัดสำเนา)

_____ . 2539 . “สถานการณ์ไก่เนื้อปี 2539 และแนวโน้ม” . สัตว์เศรษฐกิจ .
14(311) : น. 44-46 .

_____ . 2540 . World Poultry & Broiler Statistics . กรุงเทพมหานคร .
(อัดสำเนา)

ประกิจ จงวัฒนากุล และสวัสดิ์ ธรรมบุตร . การพัฒนาปศุสัตว์ไทยจากกิ่งพุทธรักษา
ถึงยุคโลกาภิวัตน์ . กรุงเทพมหานคร . (อัดสำเนา)

ไพโรจน์ ธีรชนพฤทธิ . 2535 . การศึกษาภาวะการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไป
ประชาคมยุโรป . กรุงเทพมหานคร : ปัญหาพิเศษ , สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง .

วิพิชญ์ ไชยศรีสงคราม . 2537 . “อนาคตการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยจะไปทางไหน” .
สาส์นไก่ . 42(10) : น. 56 .

สมาคมผู้ผลิตไก่เพื่อส่งออกไทย . 2540 . สถานการณ์ไก่เนื้อ . กรุงเทพมหานคร .
(ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

อัสสัมจินพงศ์ ฉัตรารคม . 2538 . อุตสาหกรรมไก่เนื้อเพื่อการส่งออกของไทย .
สมาคมผู้ผลิตไก่เพื่อส่งออกไทย และสภาหอการค้าไทย .

Japan External Trade Organization . 1984-1993 . Japan Imports . (copy)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Japan External Trade Organization . 1993 . “JAPAN’S Chicken Meat Market” .

Tradescope (February 1993) : pp. 1-8 .

Ochsner , G.L. and G.L. Cramer . 1975 . “An Ecomic Analysis of Export Market for
Montana Wheat” . Montana Agricultural Exporiment Station Bulletin .

(March 1975) : p. 17 .

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบจำลองการวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาด

การวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดไค์สดแซ่แข็งของประเทศไทยในที่นี้ จะใช้แบบจำลองส่วนแบ่งตลาด ซึ่งพัฒนาขึ้นโดย L.R. Rigaus, D.C. Sprott, G.L. Ochsner และ G.L. Cramer ภายใต้ข้อสมมติฐานที่ว่า ไม่มีข้อจำกัดทางด้านอุปทาน แต่การเปลี่ยนแปลงในส่วนแบ่งตลาดนั้นเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยทางด้านอุปสงค์ ตามแนวความคิดของแบบจำลองของส่วนแบ่งตลาด ได้กำหนดลักษณะการเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาดออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด อันเนื่องมาจากขนาดของตลาด (size of market effect) พิจารณาจากการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของปริมาณสินค้าที่ตลาดนั้นนำเข้า โดยกำหนดให้ส่วนแบ่งตลาดคงที่ในช่วงเวลาฐานกับเวลาที่พิจารณา ซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาดว่าใหญ่ขึ้นหรือลดลง ซึ่งอธิบายได้ว่าตลาดมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยมีรายได้ประชาชาติ และจำนวนประชากรเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงการเจริญเติบโตในการส่งออกสินค้าไปสู่ตลาดนั้น

2. การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด อันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาด (competitive effect) พิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงสินค้าที่ตลาดนั้นนำเข้าโดยกำหนดให้ขนาดของตลาดคงที่ในช่วงเวลาฐานกับเวลาที่พิจารณา ซึ่งจะชี้ให้เห็นว่า ถ้าส่วนแบ่งตลาดของประเทศหนึ่งลดลงในขณะที่ขนาดของตลาดคงที่ หมายความว่าผลของการแข่งขันนั้นทำให้ต้องสูญเสียตลาดไปบางส่วน ในทำนองเดียวกัน ถ้าส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้น ก็แสดงว่าผลของการแข่งขันทำให้ประเทศผู้ส่งออกนั้นได้เปรียบ คือ ได้ตลาดเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดดังกล่าว ไม่เพียงแต่จะเนื่องมาจากผลของการแข่งขันเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงในนโยบายทางการค้าและการตลาดของประเทศผู้นำเข้าอีกด้วย

3. การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด อันเนื่องมาจากการกระจายตัวของตลาด (distributive effect) เป็นการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศผู้ส่งออกประเทศใดประเทศหนึ่งอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงภายในของตลาดส่งออก เช่น การเปลี่ยนแปลงการนำเข้าของประเทศต่าง ๆ และการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ของผลิตภัณฑ์นำเข้าในแต่ละประเทศ เป็นต้น ซึ่งโดยส่วนรวมจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการนำเข้าของประเทศเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้นำเข้านั้น ๆ ทั้งนี้จะอยู่ภายใต้ข้อกำหนดที่ว่า ขนาดของตลาดและส่วนแบ่งตลาดในแต่ละตลาดนั้นคงที่ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงความสำคัญในแต่ละตลาดส่งออกที่ทำให้ปริมาณการส่งออกที่แท้จริงในตลาดดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไป ในขณะที่ขนาดของตลาดและส่วนแบ่งตลาดคงที่ จึงเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของการกระจาย

Oshner และ Cramer ได้แสดงตัวอย่างการวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาด (ตารางที่ 1) โดยกำหนดให้ตลาดส่งออกของประเทศ X ประกอบด้วย 2 ตลาดคือ ตลาด A และตลาด B เท่านั้น และสมมติให้มีประเทศส่งออกที่แข่งขันกับประเทศ X มีเพียงประเทศเดียว การวิเคราะห์จะพิจารณาเพียง 2 คาบระยะเวลา คือ คาบระยะเวลาที่ 1 และคาบระยะเวลาที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 ตัวอย่างการคำนวณการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดโดยใช้ข้อสมมติ

	ปริมาณการนำเข้า ทั้งหมด	ปริมาณการนำเข้า จากประเทศ X	ส่วนแบ่งตลาด ของประเทศ X
ปีที่ 1			
ตลาด A	400	160	0.40
ตลาด B	1,200	240	0.20
รวมทั้งหมด	1,600	400(A ₁)	0.25
ปีที่ 2			
ตลาด A	200	100	0.50
ตลาด B	1,800	540	0.30
รวมทั้งหมด	2,000	640(A ₂)	0.32

ที่มา : (Ochsner and Cramer , 1975 : 17)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากข้อสมมติข้างต้นสามารถแบ่งผลของการคำนวณการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X ออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X อันเนื่องมาจากขนาดของตลาด โดยกำหนดให้ส่วนแบ่งตลาดคงที่
2. ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X อันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาด โดยกำหนดให้ขนาดของตลาดคงที่
3. ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X อันเนื่องมาจากการกระจายตัวของตลาด โดยกำหนดให้ส่วนแบ่งตลาดและขนาดของตลาดคงที่

จากข้อสมมติและวิธีการดังกล่าวนี้ สามารถนำมาคำนวณหาการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด การแข่งขันในตลาด และการกระจายตัวของตลาดระหว่างคาบระยะเวลาที่ 1 และคาบระยะเวลาที่ 2 ได้ดังนี้

1. คำนวณหาความสามารถในการส่งออก (potential export) ของประเทศ X
  - 1.1 ส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X ในคาบระยะเวลาที่ 1 ณ ระดับการส่งออกในคาบระยะเวลาที่ 2 (สมมติแทนด้วย S_1)

$$S_1 = (0.25 * 2,000) \\ = 500 \text{ หน่วย}$$

- 1.2 ส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X ในคาบระยะเวลาที่ 1 ในตลาด A และตลาด B ณ ระดับการส่งออกในคาบระยะเวลาที่ 2 (สมมติแทนด้วย S_2)

$$S_2 = (0.40 * 200) + (0.20 * 1,800) \\ = 80 + 360 \\ = 440 \text{ หน่วย}$$

2. สรุปผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X ระหว่างคาบระยะเวลาที่ 1 และคาบระยะเวลาที่ 2 (ตารางที่ 2)

จากผลการคำนวณในตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X ในตลาด A และตลาด B ระหว่างคาบระยะเวลาที่ 1 และคาบระยะเวลาที่ 2 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X

ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศ X	หน่วย	ร้อยละ
ผลทั้งหมด ($A_2 - A_1$)	+240	+100.00
ผลจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด ($S_1 - A_1$)	+100	+42.00
ผลจากการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในตลาด ($A_2 - S_2$)	+200	+83.00
ผลจากการเปลี่ยนแปลงการกระจายตัวของตลาด ($S_2 - S_1$)	-60	-25.00

ที่มา : (จากการคำนวณ)

มีผลของการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด 240 หน่วย ในจำนวนนี้เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดอันเนื่องมาจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น 100 หน่วย หรือคิดเป็นร้อยละ 42.00 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดอันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้น 200 หน่วย หรือคิดเป็นร้อยละ 83.00 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด และเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดอันเนื่องมาจากการกระจายตัวของตลาดลดลง 60 หน่วย หรือคิดเป็นร้อยละ 25.00 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดใน 3 ลักษณะ ทำให้การส่งออกของประเทศ X ไปยังตลาด A และตลาด B เพิ่มขึ้น 240 หน่วย

ในส่วนของการศึกษาโดยอาศัยแบบจำลองการวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดนี้ จะทำการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดไต่สอดแซ่แข็งของประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่น เทียบกับประเทศจีน ซึ่งถือได้ว่าเป็นประเทศคู่แข่งที่สำคัญของประเทศไทยในปัจจุบัน โดยจะใช้ข้อมูลปริมาณการนำเข้าไต่สอดแซ่แข็งของประเทศไทยจากประเทศไทยและประเทศจีนใน 2 คาบระยะเวลา คือ ระหว่างปี พ.ศ. 2533-2535 เป็นคาบระยะเวลาที่ 1 และระหว่างปี พ.ศ. 2536-2538 เป็นคาบระยะเวลาที่ 2 เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนของปริมาณการส่งออกในปีใดปีหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้